

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
 Pe un an 3 fl. (6 coroane).
 Pe o jumătate de an 1 fl. 50 cr. (3 coroane).
 Pentru România 15 lei anual.
 Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
 se primesc în biroul administrației (strada
 Poplăcii nr. 15.) — Telefon nr. 14.
 Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.
 a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Pentru săteni.

În toate părțile locuite de Români, fruntași de ai noștri, oameni luminați, inimoși și cu durere pentru neam și pentru soarta țeranului nostru, s'au pus pe lucru să lumineze pe săteni, să le dea povești și sfaturi folositoare și să-i îndrepte pe o cale de înaintare și bunăstare.

În dulcea Românie liberă încă es mai multe foi, scrise anume pentru popor și cari lătesc lumina în șirurile sătenilor. Una din aceste este „Șezătoarea sateanului”, care ese în comuna Bumbestii-de-Jiu (Gorjiu), ca organ al însoțirii de acolo: *Luminarea sateanului*. În nr. 3 al acestei foi se publică, între alți buni articoli, și un articol adresat sătenilor, care în multe privințe se potrivește și pentru țeranii noștri și de aceea îi dăm loc în fruntea „Foi Poporului”, care lucră și ea din răspuseri pentru luminarea țeranului român și dorește să-l vadă având o soartă mai bună și mai fericită, decum 'i-au croit-o oblăduitorii stăpâni de azi ai acestei nefericite patrii.

Eată articolul:

Frate sătene!

Poate te-or fi pascând pe tine păcate vechi, neispășite, poate Turcii, Muscalii, Ungurii mustățați, sau alte lighioane 'ți-au pangărit pământul și legea, sau poate chiar destinul va fi vrând ca tu să suferi vecinic, când alții vecinic rid de sbuciumul și neștiința ta. Le vine să ridă, căci tu duci greul vieții și la urma urmei tot tu rămâi cu ponoasele, ear' ei trag foloasele.

Tot așa crezi și tu, căci de multe ori te-am văzut plângând amarnic și zicând: „Așa 'mi-a fost scris”. — Am plâns și eu cu tine, deși nu 'ți-am mai spus, dar' am și ris de multe ori de lacrimile tale, căci nu voiai să m'ascuți când îți ziceam: „Dă-ți copiii la școală, frate, că cu învățătura ajungi dela opincă să dai mâna cu Vodă”.

Ba câte-odată îmi ziceai: „Cum a trăit tata, trăiesc și eu”. Ia spune drept — când ai fost în miliție — de câte ori nu te-ai năcăjit pe bietul tată-tău, că nu te-a dat la școală să înveți și tu măcar să cetesti? Adu-ți aminte — când ai avut pricină cu cutare ori cutare — n'ai plătit unui scriitor să se-ți facă jalba?

Când te-ai împrumutat iarna trecută la vecin de câțiva lei, ca să-ți cumperi cucuruz, nu te-ai dus cu căciula în mână la logofet (scriitor) ca să-ți faci înscrisul?

Îți aduci aminte bine de câte ai pățit în viață pentru-că n'ai învățat carte și nu te-ai gândit că dacă ai ști și tu ai trăi barem ca cei-ce știu, dacă nu mai bine.

Știu că ești sărac, știu bine, cu toate că te ved vesel și plin de viață, dar' te cunosc destul de bine, căci de multe ori te-am văzut cu opincile rupte. Am fost și la tine acasă, am mâncat cu tine fasole, știr și lobodă — am fost mulțumit, nu pentru traiul tău, că nu rîvnesc la el, dar' pentru-că te-am văzut pe tine mulțumit. 'Ți-am văzut copilașii galbini și istoviți și nu m'am mirat nici-decum. Nu pot fi zburdalnici și sglobii, căci în casa ta nu pătrunde lumina decât numai atunci, când pisica ca o netrebnică rupe hârtia din fereastră. Aerul earăși nu intră decât dacă se înfurisează pe use ori prin altă spătură.

Aș vrea să-ți fie ferestrele mai mari, cu sticlă, și nu ținuite, ci să se deschidă din când în când. Ori poate 'ți-e teamă de aer curat! Nu, nu-ți fie frică, căci nu strică nimic. E rece, curat și dă puteri nouă, de cumva nu ai pe lângă pereți gramezi de gunoi și bălți.

Aș vrea să-ți ved pereții văruiți, prin casă măturat, praful scuturat, cu un cuvânt aș vrea să-ți ved casa ca o oglindă, să-ți placă să intri în ea. 'Mi-se pare, că pe lângă sobă-ți dorm doi porci „hîrbari”. De ce-i ții în casă? Scoate-i afară, căci nu le e locul acolo.

Chiar dacă nu ai avea, nu ar fi atât de mare paguba cât este, când îi ții tu în casă.

Ai văzut că răcănelul când șede în iarbă sau frunze verzi, e verde; ear' când stă în frunze uscate e cenușu ca ele. Așa își schimbă el fața. Dar' purcelul, dacă îl ții în casă nu-și schimbă nici măcar nărvul, ci e tot murdar și nesuferit, tot stricator, — tot purcel. Mai lesne îți vei învăța copilașii să trăiască într-o necurătenie desevîrsită.

Și apoi cum nu te-ar bolnăvi aerul stricat de astfel de dobitoace?

Fie-ți milă de tine și de copiii tăi — scoate porceii afară. Nu suferi nici pui, nici boboci, nici iezi, ori miei să doarmă cu tine la un loc. Tu știi să suferi când te doare și să zici: „Așa vrea Dumnezeu”; ba câte-odată blăstemi cînsul în care te-ai născut și nu-ți dai seama de unde-ți vine durerea și cum ai pute-o înlătura. Nu, nu-i destul atât. Învăță să te ferești singur de zile rele.

Ai în sat oameni ce știu să-ți dea sfaturi bune, ascultă-le glasul.

Vrei să fii sănătos? — Caută să fii cumpetat, chibzuit și mai pe sus de toate să fii curat. Nu răbda ca treasurile și gunoiul să te dea afară din casă.

Vrei să nu duci lipsă? Muncește mult și cheltuiește mai puțin decât câștigi. Ține mai puține pâlfi și alte sărbători pe săptămână, căci doar' nimănui nu-i va fi părând rău de vei ești tu la lucru.

Lumea merge înainte... mergi și tu cu ea!

Preoți și învățători și voi fruntași ai satelor, arătați fratelui vostru opincar calea luminei și vă va mulțumi odată! Apucați înainte și strigați sateanului: „fă ca noi”:

Muncă, muncă și ear' muncă, și a voastră va fi isbânda și răsplată mare.

Frații Grig. și Ioan Petrășcoiu.

Praporul din Cermeiu. Cetitorii noștri cunosc afacerea din Cermeiu, unde pretorul a dispus a confisca cu putere din biserică, un prapor, care intrunia în stofa sa și colorile roșu-galben-albastru.

Luna trecută afacerea a venit la desbatere în congregațiunea comitatului Arad. Membrul congregațiunii dl V. Mangra a interelat pe vicecomitele în această cauză. Vicecomitele răspunzând a apărut pe volnicosul solgăbiru, Kapdehou, și a declarat că în contra preotului din Cermeiu s'a pornit cercetare pentru de a fi pedepsit.

Astfel pe lângă profanarea revoltătoare a celor sfinte și pe lângă încălcarea drepturilor bisericeii autonome, vom vedea și pe preotul bisericeii prigonit.

Asta earăși numai în Ungaria se poate.

O nouă fărâdelege. N'a trecut mult timp, de când a declarat ministrul Wlassics, că are să ferească țara din nou cu o mie de școale de stat. Și asta o poate face cu puține cheltuieli, dacă va afla multe comune, care să se încreadă în citatele de lege ale ministrului. Cu ordinațiunea nr. 12.230 dto 30 Aprilie a. c. provoacă comunele din comitatul Făgărașului, în care se află școale de stat, ca să repareze edificiile școlare, ear' ce privește conservarea, curățitul și asigurarea contra focului să nu uite, că acestea cad în sarcina comunelor, după-cum ar'impune § 42 al articolului de lege 38 din 1868. Ei, dar' §. 42 glăsuiește despre școalele comunale, ear' §. 80 din aceeași lege zice apriat, că școalele de stat statul singur are să le susțină.

Pe lângă stă, mai umblă și cu minciuna!

Strossmayer și Maghiarii.

Un corespondent al lui „Magyarország” — Dr. Székely Albert — a intervievat pe naționalistul episcop Strossmayer din Croația, la scâlzile dela Rohitsch-Sauerbrunn.

Correspondentul a zis între altele, că e dureros, că Croații și Maghiarii sînt atât de înstrăinați unii de alții.

La aceste vrednicul episcop a răspuns următoarele:

— Ah, iubite domnule, aceasta provine de acolo, că *principiile și ideile dela 1848, egalitatea, frățietatea, libertatea, cultura și progresul, după 1848 Maghiarii nu le-au dezvoltat față de noi așa cum ar fi trebuit.*

Bărbații de stat maghiari în loc să fi făcut o impresiune liniștitoare asupra spiritelor slave, au deșteptat în noi neîncrederea. Eu sînt om bătrîn cu multe experiențe și stau pe marginea mormîntului; eu poate-că nu voiu ajunge să văd ceea-ce voi vedea d-ta, ca om tînăr, și aceasta e intima mea convingere, că *procedura aceasta, durere, se va răsbuna grozav asupra Ungariei.*

La întrebarea, că ce direcțiune ar trebui să urmeze politicienii maghiari, ca să se restituie încrederea între Slavi și Maghiari, Strossmayer a observat:

— *Ar trebui să se ivească un mare bărbat de stat, binecuvîntat de Dumnezeu, care ar afla căile și modalitatea, prin care s'ar putea rezolva diferențele existente.*

Cavinte de aur!

Dar' ce folos, Ungurii jidoviți nu le înțeleg. Ei mai au simț cel mult pentru bani de aur....

DIN LUME.

Răsboiul ispano-american.

În Cuba.

După-ce flota spaniolă, comandată de Cervera a fost nimicită, Spaniolii au devenit și mai slabi. Americanii au încunjurat orașul Sant-Jago din Cuba de toate părțile și pe uscat, și pe mare și au început a-l bombarda cu tunurile.

Spaniolii, comandați de Toral în număr de 23 de mii, s'au apărât vitejește și au răspuns și ei cu tunurile lor, făcînd mari puștiuri în năile și în șirurile Americanilor.

De altă parte se scrie din Cuba, că în Sant-Jago locuitorii au fost cuprinși de mare frică, din cauza puscăturilor de tunuri ale Americanilor.

Cei cari au fost de față la bombardare, scriu lucruri îngrozitoare, ce s'au petrecut.

Oamenii între sunetele clopotelor s'au refugiat în biserici, unde s'au petrecut lucruri mișcătoare. Mii de oameni fug pe drumul către El Ganey, ducînd cu sine tot ce pot. Femei cu juvaere zac zdrobite de osteneală pe de laturile drumurilor, dar' nimeni nu se interesează de ele sau de juvaerele lor. Fiecare se grijește de sine. Bombardarea dela Sant-Jago ne arată toate grozăviile unui atac cu proiectile (gloanțe de tunuri) și peste tot grozăviile războiului.

O știre mai nou sosită vestește, că *Sant-Jago s'a predat.* Știrea însă nu e adevărită, dar' e fapt, că Sant-Jago mult nu se va putea ține.

Pacea.

De când sorțile războiului au început a fi priincioase Americanilor, mereu se vorbește, că s'ar face pași pentru încheierea păcii.

Se zice, că acum regina-ocârmuitoare a Spaniei e pentru pace, de oare-ce se teme, că cu cât va ține mai mult războiul, cu atât condițiile păcii vor fi mai grele.

Cu aceste svonuri stă în legătură știrea, că ministerul spaniol al lui Sagasta a abzis, ca să vie alt minister, care să încheie pacea.

Din Madrid se vestește, că guvernul Statelor-Unite ar fi satorit următoarele condiții de pace: Lăsarea câte unui port în insulele Cuba, Puerto-Ricco și Canarice, 1 miliard și 200 milioane de franci despăgubire de războiu și lăsarea în stăpînirea Americanilor a insulelor Filippine, ca garanță, până-ce se va plăti această sumă.

Învitare de abonament.

De câteva zile adecă cu 30 Iunie v. 1898 a încercat abonamentul la „Foia Poporului” pe jumătatea dintăiu a anului acestuia. Onorații cetitori, cari au plătit abonamentul numai pe o jumătate de an, sînt rugați a 'și-l reînoui cât mai curînd, ca să nu fim siliți a înceta cu trimiterea foii.

„Foia Poporului” va fi și în viitor, ceea-ce a fost în trecut, *luptătoare pentru câștigarea drepturilor naționale, apărătoare a drepturilor poporului român și o povățuitoare sinceră a țeranului și oamenilor dela sate în afaceri de politică națională, economie, literatură etc.* Ea va eși ca și până acum, *ilustrată și prețul va fi același și adecă:*

Pentru Austro-Ungaria.

Pe un an întreg . 3 fl. (6 coroane).

Pe o jum. de an . 1 fl. 50 cr. (3 coroane).

Pentru România.

Pe un an întreg . 15 lei

Pe o jumătate de an . 7 lei 50 bani.

Pe timp mai scurt nu putem primi abonamente, nici dela alt termin, decât dela mijlocul anului (1 Iulie) pe o jumătate de an, sau pe un an. Abonaților de până acum le trimitem deodată cu foia și mandate postale (*posta utalvány*), cu adresa noastră tipărită și cu numărul sub care primesc foia, scris gata pe cupon, așa că trimițitorul nu are decât să-și scrie numele seu și cifrele la locurile cuvenite și să pună banii, dimpreună cu mandatul la poștă.

Abonenții noi sînt rugați a-și scrie numele lor și al comunei foarte curat și ceteș, nsemnând posta din urmă.

Deschizînd deci nou abonament la „Foia Poporului” rugăm pe toți prietenii și spriginitorii nostri și ai cauzei naționale, să nu ne lipsească de prețiosul lor sprigin și să lătească foia în cercul cunoștințelor lor. Noi ne vom strădui a le da, ca și în trecut, o foie bună, folositoare și cu frumoase ilustrațiuni.

Administrațiunea

„Foi Poporului”.

FOIȚA.

Peatra înțelepciunii sau vorbe adevărate.

Adunate de I. Dariu.

Plăcerea și iubirea

Sînt îndemni spre fapte mari.

Göthe.

Teme-te de Dumnezeu
Și te 'ncrede tare 'n el,
Ș'ai împlinit, fătul meu
Toată voia lui la fel.

Luther.

Cele mai de frunte virtuți sînt: temerea de Dumnezeu și iubirea către el, cumpătarea și stăpînirea poftelor noastre, dreptatea și iubirea către ceilalți oameni, sîrguința și stăruința în chemarea noastră, liniște și răbdare în nenorocire, umilință și încredere în pronia dumnezească și resigațiune în soartea ce ni-o dă.

Gellert.

Sfînta scriptură este un cuvînt peste toate cuvintele, o scriptură peste toate scripturile, un lucru de artă al Sfîntului Duch; este sîntenia lui Dumnezeu, este izvorul vieții, al mîntuirii și al mîngăierii; este o visterie a bunătăților, un arsenal, o farmacie complexă pentru toate sufletele credincioase.

Seriver.

Cuvîntul lui Dumnezeu este sîntenia noastră și sîntește toate lucrurile.

Luther.

Soarele adevăratului creștinism luminează și încălzește.

Herder.

Durerea și bucuria
Într'o coajă locuiesc,
Și-amîndouă împreună
La om soartea pregătesc.

(Va urma).

Seume.

Zina Câmpiei.

Tradiție populară
de

Aron Bocca Velchereanul.

Cu cincizeci ani mai nainte,

După-cum îmi vine 'n minte,

Pascu spunea o poveste*)

Susținînd, că dreaptă este.

Spunea că chiar moșul seu

O povestea tot mereu,

Că rămase din bătrîni,

Dela cei dintăiu Români.

Ca din dînsa să se știe,

Că 'n Velcheriu de pe Câmpie

Fost-a fost cîndva odată

Trandafira mîndră fată,

De-a cărei frumseță rară,

Zeitele se mirară,

Și o numiră să fie

Zina mîndră din Câmpie.

*) Pascu era un bătrîn de 70 ani, mare povestelnic.

1848.

— **Cronica anului.** —

Cluj, 30 Iunie.

Din Cluj au plecat 200 voluntari în tabăra dela Seghedin.

— *K. Hiradó* comunică, că în Hăl-magiu a fost prins la tirgul de țeară dela Rosalii un emisar, Cresta Todor, care a provocat pe *Valahi* să iee armele și să nîmicească pe Maghiari. (Siebb. Bote nr. 66).

Sibiu, 1 Iulie.

Guvernul transilvan a încunostiintat ministerul reg. ung. de războiu, că Transilvania va recruta, echipa și înarma pe spesele proprii patru regimente de voluntari, pe cari îi va pune la dispoziția coroanei.

(Siebb. Bote nr. 65).

Năsăud, 10 Iulie.

Adunarea grănițerilor români din reg. al II-lea. Sînt de față cîte 2 deputați din fiște-care comună grănițerească, apoi mai mulți preoți în frunte cu vicarul. Adunarea s'a ținut în țințirul bisericei românești.

Președinte a fost colonelul reg. II. S'a compus în nemțește o rugare către Maj. Sa în care se descoper toate gravaminele soldaților români. (Gaz. de Trans.)

Dej, 10 Iulie.

La Dej garda națională a oprit în zilele aceste 10 care împărărești încărcate cu pănură, piei ș. a., cari, aveau să fie trecute la Galiția. »Unor Unguri — zice »Gaz. de Trans«. — le este prea năcăz căci scăpaseră cu vederea 80 măji praf de pușcă, care mai deunăzi se trecuse dela Alba-Iulia în Țeara-Românească prin oficerul Rachțivan.

Verșet, 11 Iulie.

Revoluționarii sârbi s'au lovit cu armata regulată a Ungurilor și cu garda națională din comit. Timiș. Lupta a ținut 3 ore. Mulți dintre Sârbi fură prinși și duși.

(Gaz. de Trans.)

Varașdin, 11 Iulie.

Banul Croației sosind aci a dat poruncă să se sisteze toate pregătirile de războiu în contra Ungariei; străjerii să se retragă înapoi, căci voința lui e a face pace cu Ungurii.

Ungurilor însă nu le place de ce Ielachich vrea să pună condițiunile păcii și nu Ungaria. (Am. Pop.)

Pesta, 11 Iulie.

Într'o vorbire de 1½ oră Lud. Kossuth arată relațiunile externe și interne ale Ungariei. Aminteste turburările Croaților și ale Sârbilor, oastea rusească de lângă Prut și mișcările din mai multe părți ale țerei. Din toate aceste ajunge la concluziunea, că pericolul e foarte iminent pentru țeară, de nu se va îngriji de mijloace apărătoare. Propune deci să dea națiunea 200 mii ostași și spesele ce se cer spre aceasta parte prin contribuțiune, parte împuternicind guvernul spre altă operațiune financiară.

Toți membrii casei se ridică în picioare promițînd în mijlocul însuflețirii generale: vom da! vom da! (Org. Naț.)

Timișoara, 10 Iulie.

Insurgenții au atacat comuna Vlaicoveț și împreună cu sătenii au prădat și ucis pe neguțătorul de acolo, devastând și casele, proprietarului Mocsonyi. (S. B. nr. 74)

Verșet, 12 Iulie.

Oastea Sârbilor dela Alibunar atacă eri Verșetul. Oștile ungurești o învinseră deplin, îi luară 5 tunuri, căzură la 40—50, prinși 20. Renumitul conducător Stanimirovich încă e prins.

În ziua următoare mai căzură în prisoare 50 răsculați. Precum declară ministrul de războiu Mészáros, atacarea de toate laturile a răsculaților se va întîmpla în 15 Iulie. (Közlöny).

Pesta, 13 Iulie.

În zilele aceste au început să circuleze banii cei noi ungurești. Forma lor e cea ca până acum, numai scrisoarea de pe dîșii e în ungurește. De o parte e chipul lui Ferdinand V., de altă parte e M. S. Precurată cu Fiul seu în brațe, ca patroana Ungariei. (Am. Pop.)

Pesta, 13 Iulie.

Dela minister se publică o ordinațiune relativ la modalitatea adunărilor de popor. Nime nu poate convoca adunare înainte de a o înștiința cu 24 ore mai înainte președintelui jurisdicțiunei, care va supraveghia ca adunarea să nu treacă marginile legii.

(Org. Naț. nr. 13).

Pesta, 13 Iulie.

Kossuth Hirlapja din incidentul punerei în curs a banilor celor noi ungurești scrie următoarea rugăciune către Vergura Maria: »Apărătoarea țerei noastre, roagă-te dară la Dumnezeu pentru noi, ca să înmulțească la infinit primul transport, și să-l îndrepteze spre bine prin mâinile noastre, ca să scăpăm cât mai curînd de spaima neagră-galbenă a pierderii ce ni-o aduc bancnotele vieneze. Amin«.

Pesta, 14 Iulie.

În casa »representanților« după sosirea deputaților transilvăneni se născură discuții asupra statutelor casei. Venind lucrul la votisare, majoritatea absolută accepta sistema parlamentului francez. (Org. Naț. nr. 11).

Brașov, 15 Iulie n.

O panică grozavă a cuprins pe Săcuențele servitoare de aici la știrea falsă, răspîdită de un Săcuiu beat, că Sașii ar vrea să le omoare. Multe au părăsit orașul, altele sînt gata de plecare. (Siebb. W. nr. 58.)

Preparandiile naționale.

În zilele acestea s'au ținut la Buda-pesta mai multe adunări de profesori maghiari, în cari s'au sfătuit asupra treburilor dela gimnasii și preparandii sau seminarii pentru învățatori. Resultatul acestor sfătuirii se aduce apoi la cunoștința ministrului pentru școale, care îl ia în considerare la alcătuirea de legi nouă școlare. Pentru noi au fost mai interesante sfătuirile profesorilor dela preparandii.

De mult au îndreptat ministrii maghiari atacuri peste atacuri în contra școalelor noastre populare. Începutul l-au făcut cu introducerea limbei maghiare în școalele populare. Știind, că sufletul școlai e învățătorul, și-au îndreptat apoi atențiunea asupra preparandiilor naționale, în-deosebi cu privire la examenele de calificățiune. În toți anii trînteau și trîntesc la aceste examene zeci de învățatori sub pretextul, că n'ar ști destul de bine ungurește, ca-și-cînd școala populară ar fi un institut pentru însușirea de limbi străine. Unde li-s'au părut, că comisarul ministe-

Zînele toate din lume,

Auzînd de al ei nume,

Se temură să nu fie

Trandafira din Câmpie.

Zîna zinelor din lume,

După frumsețe și nume,

De zeițe judecată,

Mai frumoasă 'n lumea toată.

Toate zînele s'au strîns,

Au suspinat și au plîns,

Zicînd: »Cum poate să fie

»Ca zîna cea din Câmpie

»Să ne poruncească nouă,

»Nu la una, ori la două,

»Ci să fie tuturor

»Dînsa zîna zinelor?»

Treii zile se sfătuiră,

Mod posibil nu găsiră,

Cum se facă o vrăjire

Trandafirei spre murire.

Dar' o zîna mai bătrână,

Ce-o numiau toate stăpână

Zise: »Stați puțin pe loc,

»Ca să cerc are noroc?»

Bătrîna se apucară,

Vrăjiră și fermecară

Și după lungă vrăjire,

Le dă zinelor de știre

Zicînd: »O ficele mele,

»A zinelor floricele,

»Trandafira vă întrece;

»Dar' dușă în spă rece

»A ei frumsețe dispare,

»Că atunci noroc nu are

»Și de dînsa voi scăpați,

»Dar' seama bine luați.

»Noi toate să judecăm,

»În ce mod să încercăm,

»Și ce lucru să lucrăm,

»Ca de dînsa să scăpăm«.

Se puse și judecară

În patru zile de vară,

Dar' nici un mod nu află,

De Trandafira-a scăpa.

Zîna cea bătrână zice:

»Nu aflăm modul feric,

»Dară să ne apucăm,

»Din lume, să adunăm

»Pe strigoi, șolomonari,

»Carii sînt vestiți și mari,

»Vircolaci și pricolici,

»Și smeii, să vină-ai.

»Și satiri și vrăjitori,

»Precum și fermecători,

»Căutători de noroc,

»Și știutori de soroc,

»Ca se ținem adunare

»Pentru acest lucru mare,

»Așa vom să aflăm doară

»Cum Trandafira să moară,

»Ca să mîntuim odată,

»Tistia care ni dată,

»Spre a ne fi moștenire

»Pân' la a lumii finire.

»Mergeti toate și cercați,

»Și de-aceia căți aflați

rial dela examenul de calificatiune nu e destul de aspru, au trimis altul, cum au făcut d. e. la Sibiu, unde în locul inspectorului Trauschenfels au trimis pe mâncătorul de școale românești Réthy din Deva. Nici cu ce au lucrat până acum nu s'au mulțumit. Observând, că preparandiile naționale românești pregătesc tot tineri, cari dau copiilor încredințați îngrijirii lor instrucțiune și creștere națională, și-au pus de gând să le șteargă. Ce-ar fi urmat o vedem cu ochii la cei mai mulți din învățătorii cari iasă din preparandiile de stat. Fără cunoștințe în musica noastră națională bisericească, fără cunoștințe din istoria noastră națională mai veche și de azi, sunt niște adevărați leșinați naționali, nici calzi, nici răci, o pacoste mai mai primejdioasă pentru școalele noastre decât chiar învățătorul maghiar, care cel puțin se nisuește a vîrî în capul copiilor idei șuchiate ungurești, pe care le poate ușor scoate catechetul și casa părintească, pe când de al tîu te ferești mai greu.

Luarea preparandiilor va merge însă cam greu, mai cu seamă că statul n'are bani și biserica catolică fi va face greutatea anevoe de învins. După-cum ne spun însă foile guvernului unguresc, se va ajuta altminterlea. Va lăsa și mai departe pe confesiuni să-și susțină pe spesele proprii preparandiile, limba de propunere însă va fi în toate cea maghiară. Numai limba și literatura română, precum și religiunea se va propune în preparandiile noastre românești. În felul acesta cred ei, că vor pute zădărnici influența națională binefăcătoare, ce o eserecită creșterea în preparandiile românești.

Scopul însă nu și-l vor ajunge. Profesorii și învățătorii nostri sînt cu mult mai conștii despre datorințele ce le au față de biserica și națiunea lor, decât ca să nu vadă în acest nou atac un nou indemn de a-și împlini cu scumpătate misiunea căreia s'au dedicat.

SCRISORI.

Un învățător harnic.

Comăna-Inf., Iunie c.

Onorată Redacțiune!

Noi în comuna noastră *Comăna-inferioară* avem un învățător cu numele Moise *Flutur*, care e la noi de trei ani și în acest timp susnumitul învățător s'a interesat foarte mult pentru înaintarea tinerimei noastre, așa că din anul dintău a învățat copiii nostri în cântările bisericești foarte bine, formând un *cor mixt* de copii în două voci, care cântă în toate Duminecile și sărbătorile în biserica noastră, de îți este mai mare dragul când auzi din piepturile alor 50 de copii cântând întreaga liturghie așa de frumos, încât nu ai mai eș din biserică, cu atât mai virtos că cântă cu un tact regulat, făcând inimile simțitoare a asculta cu duioșie, căci și atrage mai mult publicul la sfânta biserică ca până a nu fi corul.

Vrednicul nostru învățător în tot anul a dat cu copiii un examen spre mulțumirea tuturor la noi, acum însă, examenul din anul acesta, ținut în 1 Iunie c., pare-că a fost însă și mai bun, căci au fost lăudați copiii nostri și de domnii străini, care au luat parte în număr mare la examen, căci au răspuns așa de frumos, respicat, rar și îndrăzneți la toate răspunsurile puse din toate obiectele.

La sfîrșit a urmat dialogul mult interesant „Tatăl și fiul“, care s'a predat de 2 școlari, în care au arătat că trebuie și este de lipsă a îmbrățișa meseriile Români. În urmă un școlar din despărțământul V. a ținut o vorbire foarte potrivită și bine accentuată către domnul comisar al examenului, mulțumindu-i prin vorbe alese pentru nepregătirea de a veni la examenul nostru. Asemenea a mulțumit directorului școlar pentru buna supraveghere a școalei noastre, și comitetul parochial, fiind întreg present, asemenea a recunoscut mulțumita față de învățătorul lor, pentru greutățile ce le-a întinpinat în învățămînt. După aceasta domnul comisar a arătat și lăudat înaintarea în învățatură ce am văzut-o la acest examen. După examen ne-am depărțit cu toții mîngăiați, că am auzit pe copilul nostru lăudați de străini.

George Pop, cassar comunal și membru al comitetului,
George Vlad, Iordache Muntean, Ioan Comșa,
Iosif Itoafă, Ioan Sanga.

Ape mari.

Frăua (Valea-Tîrnavei), 11 Iunie c.

Onor. Dle Redactor!

Ploi uriașe s'au descărcat asupra comunei *Frăua* (comit. Tîrnavei-mari). Începînd de o săptămână încoace, dar' mai cu seamă dintre toate cea de Vineri seara, care s'a început la 6 ore d. a. și a ținut toată noaptea și Sămbătă toată ziua în 9 Iulie, a fost de tot îngrozitoare.

Apele au crescut din seamă afară, încât și-au lăsat alvia lor și curgeau pe hotarul întregii comune ca-și-cînd acesta ar fi fost un rîu mare.

O vale, care curgea prin mijlocul satului, așa s'a umflat încât garduri și tot ce i-a stat în cale le-a răpit cu sine.

Mari pagube a făcut valea aceasta și și-a săpat în alvia sa o adîncime aproape la 5 metri, pe cînd mai înainte abia avea două urme.

Altă vale, care trecea prin hotarul comunei deasemenea a crescut din cale afară, încât un pod dela calea ferată, pe linia către Sibiu, a fost noroit și se clătina, încât direcțiunea căii ferate a fost silită să pue pază mai mulți oameni și așa trenul a fost silit să întîrzie de seara dela 8 ore până în ceea-laltă zi la 9 ore a. m.

Visa încă curgea cu repejune uriașă, încât tot ce i-a stat în cale a dus cu sine.

Peste o vale care vine dela Școală și se varsă la comuna Agârbiciu în Visa voinde a trece cu carul 3 oameni, 2 bărbați și un băiat, au fost luați de furia apei, un om și băiatul s'au înecat, ear' celalalt luptându-se cu valurile uriașe abia și-a putut mîntui viața.

Dintre cei înecați pe omul cel bătrîn l-au aflat la vîrsarea văii în Visa, ear' despre băiat nu se știe unde poate fi.

Tîrnava deasemenea a făcut pagube, noroind fînațele, ce se află în apropierea ei. Ținutul dela Mediaș până la noi a fost tot în apă. Tîrnava încă a stricat căi ferate, încât trenul accelerat a fost silit să se întoarcă înapoi.

Apele aceste multe stricăciuni au adus hotarului nostru, dar' până acum mai avem speranță în bucate, cari sînt frumoase, cu viile însă stăm slab.

Aurel Axente,
Iunie.

„Le spuneți să vină 'ndată,
„La înalta judecată“.

Atunci zînele grăiră,
De bătrîna le vrăjiră,
Se poată merge îndată,
Se umble în lumea toată.

Deci bătrîna le vrăji,
Apoi așa le vorbi:
„Pe toți carii i-am numit,
„Să vină la sfătuit.

„Ei, cereați pe stînci înalte,
„Și prin peșteri minunate,
„Pe sub poduri, rîpi stricate,
„Și prin locuri necălcate

„De om ce cruce își face,
„Că lor pe-acolo le place,
„Pe unde cocoș nu cântă,
„Nici se zice rugă sfîntă,

„Nice vită nu mugește,
„Nici creștin nu locuște,

„Clopotul să nu se audă,
„Ca la dinșii să pătrundă.

„Că pe-acol' după putință
„Au stabilă locuință,
„Mult vrăjita noastră ceată
„A lumii întunecată.

„Vină toți cu grabă mare
„La această judecare,
„Ca să facem mîntuință
„La a zinelor ființă“.

Znele pornesc la cale
Și străbat lumea cea mare,
Tot prin locuri neumblate,
De om lumesc necălcate.

Prin murti, prin singurătăți,
Prin păduri, pustietăți,
După-cum le porunciră
Bătrîna cînd le porniră.

Strigă pe toți cu grabire
Să vină la sfătuire,

Vin mulțime se adună,
Aerul de zbor răsună.

Bătrîna le zise: „Stați,
„Și bine seama luați
„Toți, a noastră adunare,
„Să vă spui un lucru mare:

„Este-o fată minunată,
„Ca ea nu-i în lumea toată,
„De-a cărei frumseță rară
„Zețele se mirară.

„Și o numiră să fie
„Zina mîndră în Câmpie,
„Numele e Trandafiră,
„De ea lumea mult se miră.

„Să sfătuiți toți, că doară
„Vom afla modul se moară
„Zina zinelor din lume,
„După frumseță și nume“.

(Va urma).

Stări nesănătoase.

Sohodol (Munții-Apuseni), Iunie 1898.

Stimate Dle Redactor!

De un timp încoace parcă din adins lucră puternicii zilei, ca să ne facă traiul amar și *mălaiul* uscat să ni-l udăm cu lacrimi. Zi de zi sîntem batjocoriți în ce avem mai drag și mai scump, zi de zi oamenii noștri de inimă sînt prizonieri, pentru-că sînt Români buni, ear' femeile noastre ocărite și întemnițate, pentru-că nu-și lapădă *portul lor* mândru și adevărat *moțesc* și pentru-că poartă cu fală și țin cu atîta îndărjire și curaj la *tricolorul românesc*, care de *cînd se pomenește* l-au purtat în cordeluțe și pantlice, nevestele la piept, ear' fetele în pîr. Dar' aceste șicane toate le-am răbda ușor, pentru-că ni-le fac dușmanii, ș'apoi dela dușmani nu ne putem aștepta noi să ne strîngă în brațe și să ne spună vorbe de dragoste, dulci și alinătoare.

Ne doare însă și ne mănuim, cînd cu amarul ce ni-l aduc străinii neamului, se mai împreună și alt amar, care otrăvește mai rău sufletul, mai ales că vine dela ai tăi, dela aceia pe cari prieteni și binevoitori ar trebui să-i iocote. Și acela-i *amarul* și lipsa de interes pentru așezămintele noastre culturale.

Și apoi numai prieteni și binevoitori nu ne sînt aceia, cari chemați dela Dumnezeu să ne lumineze, ne lasă să orbescăm într-o besnă neagră, în noaptea reștiinței. Nici nu pot vorbi altfel de cei-ce cu atîta nepăsare și neîngrijire se poartă față de *școală*, mai ales că puși sînt în fruntea ei și au ca sfîntă datorință — dacă și-ar cunoaște — să îngrijească de ea și să facă și pe cei nepricepători să o îndrăjească. Biserica și școala ne-au mai rămas și nouă, unde ne mai putem învăța dulcele nostru graiu strămoșesc, numai ele sînt în stare și ne pot face să răbdăm cu tărie toate nevoile și greul vieții, să ne îndulcim chinurile, luînd ca pilde tăria și răbdarea înaintașilor noștri. Dacă nici de o comoră nouă atît de scumpă nu ne îngrijim, atunci străinii ușor își vor pune ghiarele lor ascuțite pe ea, ear' noi cu ochii plânși și neputincioși ne vom uita la ei, cum ne împîntă săgeți otrăvite în suflet, cum ne necințesc ce avem mai scump, *limba, dulcea noastră limbă strămoșească*, triști și plini de obidă va trebui să privim, cum neagra străinătate ne alungă frumcasele noastre *deprinderi și obiceiuri*, ce cu sîntenție până acum le-am păstrat.

Și aceasta nu prea vreau să o înțeleagă cei-ce puși sînt să îngrijească de școala noastră din *Sohodol*.

Nu, pare-că sîntem un neam blăstemat, de toate ne îngrijim, toate le facem, pentru ori-ce nimicuri sîntem gata să ne jertfim denarul, numai cînd e vorba să dăm ceva și pentru școală, care e *vieța noastră*, ne îngrozim, nu putem, sîntem calici. Oare groaza asta nu vine din prea puținul zel și prea slaba însuflețire din partea conducătorilor și fruntașilor pentru propășirea și înaintarea poporului? În mare măsură da, și eată voină și da o icoană despre căldura cu care e îngrijită școala noastră.

Am trecut noi Sohodolenii prin multe ispite și nevoi, mult chin și amar am năbușit în pieptul nostru; dus-am lipsă de conducători pricepuți, cari să ne povățuiască la cele bune și de folos; fost-am în lipsă de dascăli cu învățătură, cari să ne împărtășe întunerecul

minței. Asta o simțiam toți și de aceea înainte cu câțiva ani (6—7) într'un gând ne-am ales de preot pe tînărul — pe atunci de mare speranță — *Demetriu Goia*. Ochii tuturor sătenilor erau ațintiți asupra lui, ca și asupra unui mîntuitor, era sufletul, era inima noastră.

Și așteptările noastre erau îndreptățite, căci d-sa om cu școli înalte, tînăr plin de putere și puțință de a lucra, într'armat cu dragostea noastră, ar fi putut face minuni. Dar' cine e de vină, dacă d-sa spre nenorocirea noastră a fost apucat de alt vîrtej, contrar dragostei poporului, de vîrtejul poftelor de câștig și a goanei după avere. Această goană nebună într'atît l-a absorbit, încît ușor își uită că e *păstor*, că are o chemare înaltă și prea frumoasă, propovăduirea cuvîntului, luminarea și fericirea vremelnică a turmei sale!

Și cum să o facă aceasta, dacă de *școală* puțin îi pasă? O, biata, sormană noastră școală, în ce hal se află și acum! Ți-se strînge inima de jale, și lacrimile ți-se urcă în ochi, cînd treci pe lângă ea; dacă nu e încă o ruină, loc favorit pentru bufnițele iubitoare de întunec, nu e mult și o să fie! Dar' eată altă ispravă, ce o face iubitul nostru preot și director școlar! Acum fără știrea comitetului parochial, pe răspunderea proprie, duce și sălășluște în școală, în chiliile destinate pentru învățător, pe purtătorul civil de matricule.

A făcut-o aceasta din milă creștinească față de respectivul, care din pricina prea bunelor sale obiceiuri și creștineștilor moravuri, a fost dat afară din cuartirul de mai nainte, abia putem crede?! Cu atît mai virtuos, că matriculantul Vlász János (Român?) tot la mijlocirea părintelui Goia, mai anul trecut a fost alungat din școala închiriată de el pe câteva luni.

Dar' atîta nu e nimic. Dacă școala n'ar avea lipsă de simțite reparaturi, cari dacă nu s'ar face, viața ei ar fi primejdută, fapta părintelui și așa volnică cum e, s'ar pără făcută cu bună credință. Dar' vai, ce icoană tristă ne înfățișează sala de învățămînt! Întoarceți-vă ochii cu scîrbă! De pe catedra învățătorului *ține lecțiuni* găinilor, găinușelor și puilor, cari ocupă băncile, *cocoșul* matriculantului. E o murdărie, e o necurătenie mai de rînd, ca într'un grajd, încît trecătorul e silit să-și întoarcă privirile într'altă parte. Și toate se petrec sub ochii și cu *știrea părintelui Goia* și a episcopului școlar, ear' dinșii tac... tac... și în sfîrșit ear' tac.

O, Doamne, unde e sîntenția școalei, care în tot locul e pusă alături cu maica noastră biserică?!

Doamne, unde să aflăm și noi oameni cu durere pentru durerile noastre, cărora să le pese de povara, ce ne apasă în aceste vremuri de grea încercare?!

Cine va spăla de pe obrazul nostru și această rușine, adusă de ai noștri?!

Cînd veți deștepta, o Sohodolenilor, să cunoașteți și să prețuiți școala, singura noastră scăpare, limanul nostru cel lin?! Cînd veți convinge, că școala nu e *coteț* pentru găini și găște, ci locul cel mai curat și mai ales, altarul înțelepciunii și *locașul Duhului sfînt*!?

Deșteaptă-te Române din somnul cel de moarte! — *Sohodoleanul*.

Examen în Reghin.

Reghin, 20 Iunie 1898.

Onorată Redacțiune!

Îmi țin de datorință a vă comunica una dintre întîmplările cele mai plăcute, mai promițtoare de timpuri dulci și freicitoare pentru noi și neamul nostru românesc, despre strălucitul succes al examenului dela școala gr-cat. română din *Reghinul-săsesc*.

E știut cît bine și folos poate aduce un *învățător bun* națiunii sale, căci dela învățători atîrnă înaintarea și luminarea națiunii, căreia aparțin.

De aceea unde avem învățători harnici și dibaci, poporul înaintează pe zi ce merge, pe cînd unde avem învățători nepricepuți și desinteresați față de misiunea lor înaltă, poporul stă locului.

Poporul din Reghinul-săsesc încă se poate numi fericit, avînd învățători harnici și știutori de chemarea lor înaltă, ceea-ce ne convinge școala întru toate corîspunzătoare cerințelor legilor.

Azi, în 20 Iunie n. am avut fericirea a pute lua parte la frumosul examen al școlarilor dela școala gr-cat. din Reghin, care s'a început la 8 ore a. m. începînd cu clasa I. și II., fiind de față 25 școlari, cari prin răspunsurile lor frumoase au făcut o bună impresie asupra tuturor, făcîndu-ne a judeca numai bine despre învățătorul lor *Mihail Pascu*. La 10 s'a început examenul cu clasele III, IV. și V. fiind 13 băieți și 5 fete, a căror răspunsuri drăgălașe, precum și declamațiile bine alese și bine predate, au contribuit earăși cu o frumoasă roză la cununa de isbîndă a bravului nostru învățător primar *Georgiu Maior*.

Școala frumos împodobită cu cununi de flori și verdeată și mai mult publicul ales ce luase parte, a făcut o bună impresie asupra tuturor, ear' în ochii dușmanilor un nou spin.

Examenul s'a ținut sub presidența dlui *Petru Uilăcan*, fiind de față mai mulți domni, între cari am avut fericirea de a vedea și pe domni *Cetățan*, *Patriciu Barbu*, apoi țărani și alți inteligenți din loc, precum și dl Simeon Zehan, preot în Brețe, Teodor Bogdan, învăț. în Șamșudul-de-Câmpie, Dumitru Cioloca, învăț. în Ercea, Basiliu N. Pop, învăț. în Berind, Simeon Cioloca, învăț. în Ormenișul-de-Câmpie, Florea Bogdan, tehnic de Budapesta și alții o mulțime de prin împrejurime.

Mult a delectat și poeziile naționale cîntate de școlari, cum au fost: *Tricolorul*, *Latina gîntă* etc., arătînd și prin aceasta, că școlarii nu numai că primesc cunoștințele de lipsă cu privire la învățătură, dar' totodată sînt conduși și spre tot ce e național.

După amezai a urmat maiatul școlarilor, le care au luat parte pe lângă părinții băieților și un public numeros.

E în adevăr de lăudat zelul acestor doi învățători, precum și al dlui protopop, pentru multele jertfe ce le pun pe altarul dătător de viață pentru națiunea noastră, susținînd sus și tare și lăbind și întărind interesul față de școală.

De dorit ar fi, ca acești învățători să aște câț de mulți imitatori — și cu deosebire acum, cînd lupta este mai înflăcărată, cînd este mai multă lipsă de lumina școalei.

„Participantul“

Internatul de fete din Beiuș.

— Vezi ilustrația. —

În numărul trecut am vorbit despre școalele noastre de mijloc și îndeosebi despre gimnasiul nostru din Năsăud. Acum facem amintire despre școalele și așezămintele culturale rom. din Beiuș.

Beiușul (Beiuș) este un mic orașel în Biharia, spre meazăzi dela Oradea, cu 3000 locuitori, Români și Unguri. În el se află scaunul unui protopopiat român gr.-or. și a unui gr.-cat. și mai multe școli române și maghiare, dintre cari cel mai de frunte este *gimnasiul românesc*. Acesta a fost întemeiat la 1828 de marele episcop al Orăzei, *Samuil Vulcan*, completându-se la 1852 în gimnasiu cu 8 clase. Acesta e singurul gimnasiu românesc din părțile ungurene, dar durere, că de câțiva ani s'a introdus cu de-a sila în el limba maghiară, propunându-se în această limbă în clasele de sus.

Marele episcop S. Vulcan a aflat un vrednic urmaș în episcopul de acum *Mihail Pavel*, care cu mâini darnice a continuat și îndeplinit alcătuirile înaintașului său. El a întregit zidirea vechiului gimnasiu cu o nouă aripă, a clădit un *internat de băieți*, pentru studenții gimnaziali, în care află adăpost 105 de școlari, dintre cari peste 40 de băieți săraci, sunt ținuti în cinste.

Tot din dărnicia episcopului Pavel s'a deschis la 1896 *internatul de fete*, al cărui ilustrație o dăm în numărul de azi. Episcopul, ca un adevărat părinte, a zidit pe cheltuiala sa acest frumos internat, împreunându-l cu o școală civilă de 4 clase, cu menirea de a fi ținute și crescute în el fete, mai cu seamă orfane, ale preoților din dieceza Orăzei-mari.

Aceste sunt așezămintele culturale române din Beiuș, la care se va mai adăoga la anul un nou internat pentru studenții români gr.-or. dela gimnasiu.

desubt trebuie să se facă un așternut sau fundament corespunzător, prin care bucatelile să fie scutite nu numai de umezeală, ce și-ar pute trage din pământ, ci și de șoareci sau alte animale, cari s'ar pute încuibă cu mulțimea. Cel mai bun fundament este din fer, cum îl fac Americanii, astfel întocmai, că nici un șoarece nu poate ajunge în stog. Bun e și cel din grinzi de lemn, așezate pe piloți sau stâlpi de piatră.

La facerea stogurilor și jirezilor, printre snopi se nu rămâne loc gol, ca nu cumva să pătrundă ploaia și să fie bine coperite cu paie, trestie sau jipi de paie.

Iulie.

Povete economice.

În Iulie sfârșim cu secerișul grâului și al secărei de toamnă; secerăm secara de primăvară și rapim și scoatem cartofii. Cosim lăptăna a doua-oară și secerăm hrișca. Pe când ne apucăm de secere,

seama lor n'au modru de a câștiga cele de lipsă, din care cauză — lăsați peste iarnă — acești roi târziu de regulă se prăpădesc.

În această lună se cercetează toți stupii, adică atât cei-ce au roit, cât și înșiși roi, ca să se vadă au matcă și neavând să li-se dea prilej de a-și crește una sau măcar de a împreuna un astfel de stup cu altul care are matcă, pentru-că la din contră în el se formează matcă falsă, din care se prăsesc numai trântori și cu ch'pui acesta până toamna se alege nimica de un atare stup. Stupii de tot slabi sau fără matcă pe la sfârșitul acestei luni, în August etc. mai totdeauna devin pradă albinelor răpitoare.

În această lună albinele încep a omorî trântorii și stuparul trebuie să le vină pe cât se poate în ajutor la sevirșirea acestui lucru. Tot acum se nimicesc și alți dușmani ai albinelor, ca paianjini, vespicii, bumbarii, fluturii și moliile lor, ce se arată în coșnițe, în stupină și jurul ei.

Având cineva de gând să lase peste iarnă și roi din această lună sau și cei nevoiași din Iunie, trebuie să-i ajute cu miere și pui dela stupii puternici. În coșnițele mobile acest lucru se poate face cu mare înlesnire orișicând; în coșnițele simple însă miera li-se poate da numai seara și ceea-ce n'ar căra-o până dimineața în faguri, se ia și li-se dă în seara următoare. Umblând cu miere în această lună stupii se pot învăța ușor la răpire.

De aceea stuparul se bage bine de seamă nu cumva se rămână picături de miere în jurul coșnițelor, pe poliță sau în alt loc prin stupină.

În coșnițele mobile pui și albinele tinere se dau astfel, că dintr'un stup de frunte scoatem un fagur cu pui astupați și împreună cu albinele de pe el, îl punem în stupul cel nevoiaș. Alt fagur cu pui astupați și cu albine se ia din alt stup de frunte. Lucrul acesta se poate repeta, firește luând faguri din alți stupi.

În coșnițele de rind se pot ajuta roi slabi, măturând albine tinere de pe fagurii cu pui acoperiți din coșnițele mobile. Măturatul se face pe poliță în partea dindărăt a coșniței, ridicându-se aceasta puțin ca se poată intra albinele.

Internatul de fete din Beiuș.

PARTEA ECONOMICĂ.

Căratul și adăpostirea bucatelor.

Fiind bucatelile uscate și timpul frumos, ele trebuiesc cărate și așezate la adăpost. Căratul trebuie să se facă în grabă, pentru-că nime nu poate ști, cum va fi zina de mâine. Spre acest sfârșit, cum s'a mai zis și la alt loc, trebuiesc făcute toate pregătirile de lipsă: cu privire la oameni, animale de tras, care și alte unelte; apoi întocmirea locurilor pentru stoguri, jirezi sau șuri ș. c. l., unde să fie scutite de ploaie, de animale, de furt și încât se poate, chiar și de foc. Mai bine își adăpostesc bucatelile cei-ce au șuri sau alte întocmiri cu coperiș.

În lipsa acestora bucatelile se pun afară în stoguri, clăi, jirezi ș. a. Spre acest sfârșit se caută un loc mai ridicat și scutit de apă în timp de ploaie. Dar' singurul locul svântat nu e de ajuns, ci de-

cucuruzul să fie săpat a doua-oară. Plivim viile, dar' nu pe timp prea cald, ca să nu se împedecă în creștere. Oculăm pomișorii cei sălbatici. De e secetă udăm livezile. În păduri curățim șanțurile sau săpăm altele noue.

De-ale vremii.

Căldura mare din Iulie însemnează an bun. Dacă paianjenul își rupe pânza în două, va ploua. Dacă luna plină are curte la ameză și răsărit, urmează timp senin, statornic. Mușinoaiile de furnici mari, ridicate ca de obicei, vestesc iarnă grea.

Stupăritul în Iulie.

În această lună stupii ar fi să nu mai roiască; cum însă în coșnițele de nuielă stuparul nu poate face mult folos de luminile științei, mulți stupi roiesc până într'un târziu. Numai cât roi din Iulie n'aduc nici un folos; ei necum se poată aduna ceva pentru om dar' nici pe

Nouele dări de consum.

(După alcool, bere și zahăr).

La timpul seu s'a vestit prin foi, că parlamentul ungar se ocupă cu un nou proiect de lege pentru dările de consum după alcool, bere și zahăr.

Știrea aceasta a pus pe gânduri aproape pe toți cetățenii Ungariei, de vreme-ce fiind alcoolul, berea și zahărul articoli de consum zilnic indispensabili, ori-ce urcare a dărei impusă pentru acești articoli ar influența în un mod simțit asupra relațiilor de trai și de altfel destul de anevoioase.

Anunțăm acum, că proiectul din vorbă nu are de scop introducerea de noue dări, fără dispune numai introducerea unui nou sistem pentru dările de consum.

Astfel noul proiect de lege *nu schimbă întru nimic suma originală a dărilor* — acestea rămân în vechea lor mărime — *schimbă însă modul și sistemul de consoriere și manipulare a dărilor de consum.*

Pentru-ca să înțelegem pe deplin aceste schimbări, e de lipsă ca mai întâiu să cunoaștem sistemul practisat până acum. Acest sistem îl schițăm în următoarele:

După articolii de consum amintiți, se plătesc două feluri de dări: dare de producție și dare de consumațiune. Astfel pentru alcool (spirt) d. e. a plătit fabricantul dare de producție. În circulație apoi, consumatorii au plătit dare de consum direct sau indirect prin arândatorii de regale de pe teritoriu, unde s'a consumat alcoolul.

Acest sistem este destul de complicat, cu deosebire prin faptul, că în cele mai multe cazuri alcoolul, berea și zahărul nu se consumă în ținutul unde se produc, și în chipul acesta Ungaria, ca țeară producătoare, de multe-ori a fost lipsită de darea de consum, în urma exportului nemiților articoli.

Noul proiect de lege vrea să sisteze această anomalie și astfel dispune, ca în viitor atât darea de producție, cât și darea de consumație după alcool, bere și zahăr, să o plătească direct fabricanții; prin urmare în viitor se va sista exarândarea regalelor.

Publicul consumator dar' nu va fi însărcinat cu nouă dări și alcoolul, berea și zahărul vor rămâne tot cu vechiul lor preț. Profit din acest nou sistem al dărilor numai statul va realiza, în urma simplificării manipulației și în urma cruțării puterilor de muncă.

Pe de altă parte apoi nici fabricanții nu vor fi îngreunați, de vreme-ce ei vor încasa dela consumatori datoriile ce le impune statul.

O explicație mai populară s'ar putea da, dacă tălmăcim pilda următoare: astăzi cumpărăm în prăvălie o măsură de rachiu cu 20 cr. Neguțatorul a cumpărat dela fabricant această măsură de rachiu cu 12 cr.; a plătit însă 6 cr. dare de consum și apoi 2 cr. vrea să profite și el. În viitor neguțatorul va cumpăra dela fabricant aceeași măsură de rachiu cu 18 cr. — și nu va mai plăti nici o dare de consum. Noi vom cumpăra tot cu 20 cr. aceeași măsură. Astfel noi dăm același preț pentru măsura de rachiu și neguțatorul profită asemenea tot 2 cr.

Dacă dispozițiile noului proiect s'ar mângâia numai la atât, ar fi cum ar fi — dar necazul e că acum se naște întrebarea, că ce fac orașele și comunele care au drept de exarândarea regalelor, căci prin noul proiect

li-se ia acest drept și astfel li-se scurtează un izvor de venit.

Ministrul de finanțe a rezolvat această întrebare prin enunția, că statul va împărți ajutoare corăspunzătoare tuturor orașelor și comunelor care sunt scurtate în venitele lor prin sistarea exarândării regalelor. Ajutorul acesta se va distribui în proporția venitului mediu realizat în ultimii ani, după arândzile de regale.

Ce vor face însă singurătii arândatori de regale, după-ce prin proiect li-se ia dreptul de a mai lua în arândă încassarea dărilor de consum?

În sensul legii și conform contractelor de exarândare, 1 Septemvrie a. c. ar fi termenul de abdicere îndreptătit. Ministrul în „umanitatea” lui a enunțat, că e aplicat a prolongi termenul de abdicere, până la finea anului.

Stim, că cei mai mulți arândatori de regale sunt Jidani — a lor existență nu e periclitată, căci dela „zdrunțari” până la „bancheri” le deschide calea caracterul și aplicațiile lor flexibile — cu toate aceste nu trebuie trecut cu vederea, că prin noul proiect ceata „maritorilor de foame”, ceata proletarilor, se va înmulți încă cu vre-o câteva mii de „cetățeni”. Relevăm acest fapt, pentru-ca încă-odată să aducem tristul argument, că actualul sistem de cârmuire și actualul parlament maghiar, nu e capabil să aducă o singură lege, care să mulțumească pe toți cetățenii Ungariei și să satisfacă barem legitimele lor așteptări ale acestora.

Vasile C. Osvadă.

Asigurările de viață.

(Urmare).

„Ce e drept, asigurarea de viață costă bani și dacă am ave garanța în șerpar, că trăim 80 ani, atunci mai departe am ajunge dacă am păstra primele, ce le-am da pentru o asigurare de viață. Însă cine are această garanță! cine o poate da? Cine poate zice astăzi: Eu sunt tânăr și tare, în toată viața mea nu am fost bolnav, mama și tata au trăit până la adâncii bătrânețe, deasemenea moșul și strămoșul, totuși nu se poate basa pe aceea, că el va ajunge ziua de mâine. Toate aceste stări favorabile nu au decât acea valoare, că ori-ce societate de asigurare bucuros te primește între asigurați.

„Chiar pentru-că ești sănătos și tare și pentru-că te tragi din părinți sănătoși, pentru-că nu ai fost nici-odată bolnav, asigură-te! Deja mâne sau poimâne poți deveni un om bolnav, neputincios, care bucuros ai intra în o societate de asigurare spre a grijii de familie; dar' atunci ori-ce societate solidă te va respinge”.

Notarul luă cuvântul și zise: „S'ar putea ajunge la același scop și pe altă cale. Să punem regulat numai tot atâția bani la o cassă de economie sau să-i dăm cuiva cu dobândă”.

„Foarte bine, faceți-o”, zise inspectorul. „A pune bani la cassa de econo-

mie în adevăr că e frumos și bine, dar' trebuie să pui regulat și timp îndelungat spre a forma un capital oare-care. Cine crede că prin depunerea regulată de economie și-și ar putea asigura același capital, se află în rătăcire; căci mai întâiu, fără o indemnare oare-care, se nu zic stă, nu prea se depune regulat la cassa de economie, și afară de aceea nici nu se poate ajunge în modul acesta aceea-ce s'ar putea ajunge prin asigurarea de viață. Toți cred a păstra cu timpul, ca la moartea lor se rămână ceva pentru familie. Cine într'adevăr depune regulat la cassa de economie, totuși nu poate cruța decât numai cât timp trăiește. — Cum se face atunci, când moartea vine pe neașteptate și te smulge în floarea vieții? Atunci puțin s'a putat pune la o parte. Ești însă asigurat, atunci familia în ori-ce cas primește capitalul asigurat, aci nu se întreabă cât timp s'a plătit. Așadar' ești asigurat pentru toate casurile. Prin urmare nu se poate zice: „Cu cassa de economie păstrez atâta cât pot păstra”, căci a putea de multe ori să întrerupe. Cu atât mai mult putem zice: „Cu asigurarea pe viață păstrez atât cât vosc să păstrez; aici ajung ceea-ce am dorit”.

Păstrarea, se știe, că încă nu e un lucru tocmai ușor, mai cu seamă dacă venitele sunt mici, și mulți după o scurtă încercare o lasă uitărei, pentru-că poate în acel moment fi vine greu a duce la cassa de păstrare ultimile parale. Dacă te-ai lăsat odată de-a mai depune la cassa de păstrare, atunci anevoe te mai poți întoarce, chiar și când îți prisosesc ceva parale. La o asigurare de viață e altcum, prima trebuie plătită; ești oare-cum constrins la o păstrare.

Încercările sunt multe, când banii depuși la cassa de economie sunt luați (scoși). Cât de des nu lipsesc banii? Îndată se scoate dela cassa de economie cu buna intențiune de a-i depune la cea dintâiu ocaziune. Adese-ori intențiunea propusă se dă uitărei. De câte-ori nu este omul sedus a scoate capitalul depus spre a-l viri în pământ, adică a cumpăra pământ.

De aici putem vedea, că societățile de asigurare pe viață încă sunt un fel de casse de economii, cari au însă față de adevăratele casse de economii următoarele preferențe (prerogative):

1. Asiguratul este silit a plăti depuneri regulate.

2. Depunerile nu se pot scoate pentru ori-ce scop.

3. Asiguratul, respective urmașii lui primesc un capital statorit de mai nainte, chiar dacă asiguratul ar muri după prima plătire de patru luni. (Va urma).

Sfaturi economice.

Verul.

Verul este mai acomodat pentru a prăsi porcei mulți și puternici în anul al doilea și al treilea al vieții. Acela se nu fie nici prea iute, nici prea trândov, pentru-că astfel de animale nu arare-ori au slabă putere productivă. Când scroa-fei 'i-se face de verit, se aduce verul și se lasă câtva timp într'un loc cu ea, dacă nu cumva porcii ar fi întrerupt împreună cu verul în curte sau la pășune. Ziua veritului trebuie însemnată, pentru-ca să se poată ști hotărît timpul fătului, care se întâmplă dela 110—123 zile.

Cum se îndeplinește tunsul de vară al pomilor tineri?

De pe la mijlocul lui Iunie până câtră sfârșit se reteză virfurile surceilor crescuți în acest an, mai întâiu dela cei mai lungi și după aceea dela cei mai scurți și mai tineri. Prin aceasta sucii se mână în ochii mai din jos ai surceilor și 'i imputerește, pe când dacă nu s'ar face astfel, ochii din jos rămân slăbiți, întărindu-se cei din sus, cari tot trebuie tăiați în primăvara viitoare, și aceasta, de sine se pricepe, e în paguba pomișorului.

Udarea și umbrirea florilor.

Pentru iubitorii florilor lucrul de căpetenie în Iunie este udatul și umbrirea. Florilor cari au dus lipsă mare de apă, nu le e de ajuns numai singur udatul; pentru-că apa se strecură prin pământ fără a-l umezi îndeajuns. Pentru aceea vasele cu flori, în cari pământul s'a uscat din seamă afară, trebuie ținute în apă mai multe ciasuri de-arindul. Pământul din câmp are lipsă și de 24 ciasuri de ploaie, ca să se sature îndeajuns. Atâta se pot ține fără grije și florile în apă. Spre stricare nu le e la nici o întâmplare.

Din traista cu povețele.

— Răspunsuri. —

R. I. în Sighet. Ca să poată fi primit băiatul d-tele la cursul economic din Sibiu ar trebui să aibă 17 ani, școala poporală absolvată cu succes și să fie din comitatul Sibiului, ori cel puțin așezat aici de un timp oare-care.

Despărțenie, ab. nr. 1190. Cele pomenite nu constituie motiv legal de despărțenie. Poate-că ai veni la fel, dacă soția ar părăsi timp de un an bărbatul, ceea-ce ar fi motiv de-a porni lucrul. Altcum te-ai băga în spese zădărnice.

Tr. I. în Pustiniș. Concurs poate escrie numai comitetul parohial. Despre escriere trebuie să se iee potocol. Dacă s'a purces ilegal, recurezi la oficiul protopresbiteral, resp. la consistorul diecesan.

Abonentului P. S. în M. Nr. 1388. Mierea se poate vinde cu un preț mai cores-punzător în piața cea mai deaproape; împrejurare, care-'i convine mai bine și vînzătorului. Pe la persoane private își caută locuri

potrivite însuși cel interesat. O plătesc mai bine ca Jidani: turtarii, apotecarii ș. a. În posturi o cumpără și poporul. Deci trebuie rezervată și pentru aceste timpuri. Adresează-te ungurește sau nemțește la: *Kühne Ferencz, Budapest, I. ker., Attila-utca 151 sz.,* care încă cumpără miere și ceară și dela care îți poți procura și ori-ce unelte și mașini de stupărit.

Știri economice.

Pentru scăderea dărei de pământ. S'a pornit o mișcare vie, pentru-ca să exopereze dela dietă scăderea dărei de pământ care e atât de grea și de nesuportat, pentru miserii economi. Până acum petițiile alor sute de comune, au intrat la dietă, cerend scăderea dărei.

Crucerii scoși din circulație. Cu 1 Iunie acesteia, crucerii sînt scoși din circulație și în locul lor pășesc filerii. Până în 31 Decembrie se mai pot înșchimba la percep-torii, după care nu mai au valoare.

Calea ferată dintre Lugoj și Gataia, care este sfîrșită, va fi deschisă și dată în curînd circulației. Percurgerea din deregătorie a liniei se va face la 21 Iulie c.

Secerișul s'a început în mai multe părți, cu deosebire prin Bănat și Șesul-Ungariei. În Ardeal încă nu sînt coapte holdele. Estă unele știri:

Din *Bichiș* se scrie, că secerișul e în curgere. În urma vremilor viforoase bucatele au cam suferit. Se crede, că va da de jugor: grăul 6—7 măji metrice, sēcara 5—6, orzul 7 și ovēsul 7—9 măji metrice.

În *Arad* și jur asemenea e secerișul în curgere. Grăul și sēcara dau roadă mijlocie, ovēsul e foarte bun.

În *Voivodeni* (Teara-Oltului) timpul e foarte priincios și bucatele sînt bune. Dacă vremea va ține caldă, sēcara va pute fi secerată în curînd.

Din *Sēcume* (Sepși-S.-Georgiu) se scrie, că bucatele sînt bune și vremea e priincioasă. Rugina a stricat cu deosebire orzul. Cucuruzele și crumpenele sînt frumoase. Negotul de bucate e slab.

Teara-Noastră.

Descrierea Ardealului spre mează-noapte dela Murăș de
Silvestru Moldovan.

Mluha și Valea-Ponorului.

(Urmare).

Astfel pe la anul 1830 a încercat un profesor din străinătate să treacă pe plute de-alungul peșterii, dar' n'a isbutit, cum n'a isbutit nimenea până acum. Causa este, că părăul în adâncimile dealului formează încovieturi, cascade, bulboace și veltori amenințătoare, cari ne fac imposibilă trecerea. Zuzetul vulturilor și al căderilor de apă se aude puternic din întunecimea oarbă, dacă pătrundem puțin în lăuntru la ori-care gură a peșterii. La lumina făclilor se poate vedea, cu deosebire la capătul din jos, că cavitatea se întinde în fel de golfuri când mai mici, când mai mari, cari se perd în tainica întunecime. Poporul crede, că peștera e foarte mare. El povestește că în vremile din bătrani s'a rătăcit odată aici o scroafă cu porcei. Nimenea n'a știut ce s'a ales de ea, gândeai că a înghitit-o pământul, cum aieva a și fost. Dar' la câțiva ani, — așa spun oamenii — numai

eată că scroafa a eșit la iveală, însoțită de o mare cireadă de porci, cari s'au prăsit în adâncimile peșterii, nutrindu-se cu pești.

Peștera sau cavitatea formată de valea Ponorului și de alte ape suterane, este un fenomen interesant, pe care îl putem pune alături de peștera formată și străbătută de riul Poic din Carniolia. El ne înfășoșează un frumos cas de ablație (spălăcire) și eroziune al apelor în regiunea stâncilor de calc; ne arată modul formațiunei *cheilor*, în care Ardealul este atât de bogat. Apele suterane cu timpul vor spălăci și crepa stâncile în de așa, încât muntele sub propria sa povară se va prăbuși, formându-se o nouă și uriașă cheie. Acesta este procesul de formațiune al cheilor și crepăturilor noastre, percurse de obicei de câte un părău, care mai nainte avea curs suteran, asemenea vălei Ponorului. E probabil, că cu vremea se se formeze și aici o cheie, o vrednică păreche a Cheii-Turzei, a cărei stânci uriașe vor stoarce admirațiunea urmașilor nostri.

La eșirea din peșteră a vălei Ponorului dăm earăși de o regiune frumoasă. La gura peșterii se înalță, ca o sentinela, o stâncă singuratică, ear' mai în jos pe vale se află iazuri și mori, cari dau un aspect pitoresc regiunii. Dela gura peșterii în jos valea, care pe aici se numește *valea Morilor*, are o cădere piezișă și după un curs de 6 chlm. se varsă în Arieș, lângă Sălciva-de-jos.

Sălcivele.

Dacă dela Baia străbatem prin munții, ce se înalță spre meazăzi și trecem pe la Colțu-Cioranului și Metercu, apoi apucăm dela Mluha pe valea Ponorului și după-ce ea se vîră pe sub munte, noi trecem peste Dealul-Muncelului și Runcu și coborînd în vale, o urmărim până la împreunarea ei cu Arieșul — ne aflăm la Sălciva-de-jos, unde am sosit făcînd un mare ocol. Venind însă de-a dreptul pe drumul de țeară dela Baia la Sălciva, vom da în calea noastră de alte rarități și frumseți naturale.

Dela Baia la vale, pe la comunele Sărăș și Brăzești regiunea e împodobită cu mai multe piscuri de formă conică (țuguete), între cari cel mai frumos este Bulzul-Sărășului. În apropiere de Sălciva-de-sus trecem peste *Părăul de granate*, care vine din stînga și se varsă în Arieș. El este un părău perenic, adică numai în timp ploios are apă, alvia lui însă este interesantă. Ea este alcătuită de schisturi silicioase cu granate, adesea de mărimea nucilor, așa că laturile ei strălucesc în razele soarelui și par a fi cupțușite cu argint. Fridwalsky, un scriitor ardelean a construit în secolul trecut din granate de aici un crucifix mare și l-a făcut cadou împărătesei Maria Teresia. Dela Părăul de granate în scurt timp sosim la *Sălcive*, cari sînt două cu acest nume: Sălciva-de-sus și de jos, și amîndouă ne cad în cale. Ele sînt așezate în o regiune pitorească. Valea-Arieșului se lărgește și ne înfășoșează o panoramă frumoasă. Spre apus și meazăzi se grupează piscurile și coastele de munți, acoperite cu țarine și livezi, cari se extind printre răriștea de stejari și fagi. Pe la poalele acestora șerpuește în un mare semicerc Arieșul, dela care calea se desparte, trecînd pe lângă înălțimile dela meazănoapte prin centrul Sălcivelor, ear' spre răsărit se înalță de-a lungul văii părăi puternici de stîncă, pleșuvi, găuri și brezdați de apa țorenților. Acești părăi de stîncă se continuă pe vale în jos până în mare depărtare, oferîndu-ne o priveliște frumoasă și impunătoare. Ei sînt coastele munților Bedeleului întoarse spre valea Arieșului.

Locuitorii ambelor Sălcive sînt în număr de 2530, toți Români, afară de câteva familii jidovești. Peste tot satelile de pe Arieș sînt curat românești și numai ici-colea se află câte un Jidan. Mai mulți sînt în Sălcive, unde se ocupă cu negoțul mărunt. În timpul mai noi au început și Românii a deschide pe sate prăvălii, dar ocupațiunea mai de frunte a lor este economia de câmp și de vite, atât în Sălcive, cât și mai în jos pe Arieș și pe văile laterale.

Dela Sălciva la Vidolm.

Dinjos de Sălciva drumul de țeară se apropie de Arieș și urmează mai departe pe malul stîng încovoiațiurile rîului. Regiunea devine tot mai romantică. Valea pe alocurea este atât de îngustă, încât abia rîul și calea au loc printre coastele și stîncile împrejmuitoare; aceasta din urmă e în multe locuri făcută pe iezături de peatră și e scutită cu ziduri contra valurilor apei.

Pe unde locul e mai deschis, dăm în calea noastră de câteva săticele, cum sînt în dreapta *Sub-Peatra* numit și *Oncăsești*, apoi ceva mai jos *Lătureni*, cunoscut de popor și sub numirea de *Valea-Largă*, cari ambele sînt așezate la poalele muntelui Ponor. Mai în jos, la 7 chlm. dela Sălciva se varsă în Arieș, pe laturea stîngă, *valea Poșagii*, pe care în sus sînt așezate comunele *Poșaga* de jos și de sus, cu crîngurile lor. Aceste sate însă de pe malul Arieșului nu se ved; numai casarma gendarmilor dela Poșaga de jos se zărește, fiind așezată aproape de gura vălei. Mai în jos pe malul drept al Arieșului dăm de mica comună *Lunca*, ear' în stînga se deschide *valea Ocolîșului*, în care se află comuna cu asemenea numire. De aici nu peste mult sosim la *Vidolm*, așezat pe malul drept al rîului, ear' ceva mai în jos dăm de *valea Ocolîșului*, ce se deschide la stînga.

Pe aceasta întindere (în lungime de 21—22 chlm.) valea Arieșului ne prezintă una dintre cele mai romantice regiuni de pe malurile sale. De ambele laturi se înalță coaste și stînci puternice, cari strîmtoresc alvia rîului și au silit apa să și croiască calea cu mari încovoiațiuni. Înălțimile sînt parte acoperite cu frumoase păduri, cari prin multe locuri coboară până jos în undele cristaline ale rîului, formînd niște uriași pîreți de vie verzură, parte sînt goale și pleșuve, brăzdate de puhoie și avînd forme cînd frumoase și pitorești, cînd bizare. La fiecare pas, la fiecare cotitură ne vin în cale păduri și stînci uriașe, pe laturele cărora pîraiele formează căderi de apă; în toate părțile frumseți sîlbatică, printre cari jos în vale dăm ici-colea de sătulețe, grupe de case și birturi (hanuri). Aceste din urmă sînt stațiunile obișnuite ale călătorilor.

Eată cum descrie regiunea aceasta neamțul *Bergner*, care a călătorit pe vale în sus:

„Ținutul are un caracter într'adevăr romantic, grandios și cu timbru de sîlbăcie. În dreapta și în stînga se înalță stînci prăpăstioase, adese de formele cele mai ciudate și în o golătate dură, care are aproape efect respingător. Une-ori ele stau pedecă în drum, care mereu urcă și coboară în valea sîlbaticului rîu. În unele locuri calea este aproape nepracticabilă, fiind stricată de torenții de ploaie și de apele de munte. Ni-se prezintă nouă crepături de stînci, munții devin tot mai înalți și mai grotesti, regiunea e tot mai singuratică. Din cînd în cînd trecem pe lângă câte un sat românesc, ale cărui căscioare sînt încunjurate de livezi îngrădite și de cucuruzăstini. În cale întîlnim câteva țărane bătrîne, toate cu furca în brâu. Apoi rămînem earăși singuri cu pîreții de stînci, cu rîul și cu munții acoperiți cu păduri.

(Va urma).

CRONICĂ.

„Foaia Poporului“ a fost amenințată cu sistare imediată, dacă nu depune la poliție suma de 187 fl., cari i-se cer pe nedreptul, pentru niște vechi spese de proces ale dlor Ioan Russu-Șirianu și Ioan Popa Necșa.

Administrația a cedat forței și a plătit suma, cu reserva expresă de a lua măsuri contra nedreptății.

Chiar și oameni oficioși s'au exprimat, că jefuirea aceasta legalizată e revoltătoare.

Noti advocați români. Domnul Dr. *Casiu Maniu*, din Cluj, ne avisează că a deschis cancelarie advocațială în Cluj, — piața Széchenyi nr. 7, parter. Distinsul tînr pe lângă cauzele obișnuite, primește cu plăcere cauze de drept, ce sînt a se rezolvi în străinătate, ceea-ce poate face cu atât mai ușor, că și-a însușit toate limbile culte din Europa și are numeroase legături în străinătate.

— Din *Mureș-Ludoș* primim asemenea avis, că dl *Dr. Iuliu Popescu*, a deschis acolo cancelaria sa advocațială.

Recomandăm pe tinerii advocați români publicului românesc. Ar fi timpul ca advocații neromâni, să nu mai fie încredințați cu afaceri de drept de ale Românilor.

Atentatul în contra Monarchului. Atentatul în contra Monarchului nostru, a făcut mai mult șvon prin presă, decât ar fi meritat, căci proprie nici nu e vorbă de un atentat ce s'ar fi plănuțit acum. El a fost plănuțit înainte de aceasta cu vre-o 4 luni, dar' a fost descoperit de poliție, trei socialiști unguri, încă atunci au fost arestați. În decursul pertractării ce s'a ținut acum, acușatii au mărturisit, că au proiectat un atentat cu bomba asupra Monarchului din cauză, că nu poartă grije poporului, ci îl dă pe mâna ministrilor cari îl asupresc. Cercetarea în contra acestor socialiști decurge încă.

Adunarea „Asociațiunei“ în Beiuș. Comitetul central al „Asociațiunei“ ședința sa de ieri a hotărît convocarea adunării generale la Beiuș pe 27 Aug. n.

Școli de stat în comitatul Maramureșului. Foile ungurești aduc știri, că în comitatul Maramureșului, în părțile locuite de Ruteni și de Români, ministrul Wlassics a dispus ridicarea alor 21 școli de stat. Edificarea lor s'a și început. Ziarele ungurești în cinismul lor, merg atât de departe, că își spun pe față bucuria, că „se va propaga maghiarisarea și în acest comitat valah“. O nouă dovadă, că școlile de stat nu sînt școli adevărate, propagatoare de cultură, ci — fabrici de maghiarisare.

Visita Regelui Carol la Petersburg. Ziarele publică interesante amănunte cu privire la voiajul M. S. Regelui Carol la Petersburg. Regele va sosi la 27 Iulie st. n. în capitala Rusiei, unde va descinde la palatul Peterhof. Visita

Regelui Carol va fi de 4 zile, dintre cari una va fi destinată pentru primirea corpului diplomatic și pentru visitarea orașului. La plecarea din Petersburg Regele își va continua drumul spre Varșovia, unde este plănuțită o ședere de o zi. Întoarcerea în țeară se va face prin Moscva și Kiev. La Moscva Regele va sta două zile și la Kiev o zi. Regele în călătoria sa nu va fi însoțit și de Maiestatea Sa Regina, ci numai de principele moștenitor.

Reuniune de cîntări în Bistrița. Ni-se scrie: Cu inimă plină de bucurie venim a vă anunța, că reuniunea română de cîntări din Bistrița, care în timpul din urmă era aproape de apunere, în luna Iunie a. c. la insistența și îndemnul domnilor Gregorie Radu, pădurar și Traian Brătescu, dirigentul reuniunii, s'a înmulțit cu următorii tineri meseriași români, care toți au pășit în reuniunea noastră ca membri activi și își plătesc taxa lunară regulat, acestia sînt: Vasile Pop, calfă de cojocar; Luca Pintican, c. păpucar; Macedon Cordovan, c. tinicher; Leon Popp, c. cojocar; Victor Radu, c. croitor; Aurel Simborean, c. ferar; Ioan Fântână, c. curelar; Ioan Borcea, c. curelar; Ioan Călcean, c. păpucar; George Dănilă, c. cibotar, Petru Gindean, c. cibotar; Nicolae Ungur, c. păpucar; Ioan Gârbovan, c. măsar; Ignat Engles, c. cojocar; George Naste, c. cojocar; George Făgărășan, c. cojocar; Ioan Avram, c. croitor și domnișoarele: Aurelia și Maria Titon, Florica Iuga, Maria și Ana Murășan și Veronica Radu, toate cusătorese, respective croitoare. În urma acestei îmbucurătoare fapte, care numai spre lauda tinerilor meseriași români poate servi, ar fi de dorit că toți acei meseriași români, atât calfe cât și măiestri de sine stătători, precum și fruntași inteligenți din Bistrița, care încă n'au pășit ca membri în reuniunea noastră, dacă nu ca membri activi, barem ca membri ajutători, să între în această unică reuniune română din Bistrița, pentru-că numai dacă vom merge mîna în mîna și vom pune umăr la umăr, vom pute și noi ține pași cu concetățenii nostri sași și maghiari cari, deja de mult dispun de cele mai populate reuniuni și coruri vocale.

Din cercurile „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“. primim următoarele: Laudabilei hotărîri a comitetului nostru de a se ține în fiecare lună câte o ședință literară, se satisface mereu și din ce în ce cu rezultat mai mulțumitor. Astfel la ședința literară a 3-a, ce s'a ținut în una din serile trecute, sub conducerea presidentului dl V. Tordășianu, cu bucurie constat, că la aceste ședințe se angajează și d-șoare, membre ale corului Reuniunii. Prima între aceste este zealoasa coristă, d-șoara Elena Baciu, care a declamat fără eroare și cu mult patos lungă poezie „Peneș Ourcanul“ de Vasile Alexandri și „Scara“ de G. Coșbuc. D-șoarei Baciu i-a urmat discursul harnicului măiestru măsar a dlui Emil Petruț, din breasla măsuritului. D-șoara expunînd fazele vieții sale de școlar, învățăcel și sodal, ne-a arătat cum silit a fost, ca prin experiență proprie să afle, în care dintre atelierele de el căutate, s'ar pute perfecționa mai mult. După câteva luni petrecute ca calfă în Sibiu, Cluj, prin România, s'a dus în München, de aici în Zürich, Paris etc., ear' mai în urmă s'a reîntors earăși la München, unde măsuritul a ajuns la cel mai înalt

grad al perfecțiunii, de oare-ce aici se lucrează mai frumos, mai artistic. Cu cunoștințele aici câștigate s'a stabilit în Sibiu, unde dela început a atras asupra lucrărilor de el sâvirșite atențiunea publicului străin și român. Între altele dl Petruț spre mulțumirea mușterilor sei face toate lucrările din măsurit ale institutului de credit și economii „Albina”, ale seminarului „Andreian” etc. etc. Cu timpul e speranță, ca dl Petruț să se măsore și în cele materiale cu atelierile colegilor sei sași din Sibiu. Discursului dlui Petruț i-a urmat declamațiunea corectă a poeziei „Sub patrafir” de G. Cosbuc prin dl George Mocean, sod. tipograf. Continuând dl Mocean a mai declama, d-sa se va dovedi de bun declamator. Zelosul notar al Reuniunii, dl George Poponea, sod. tipograf, a încheiat programul acestei sedințe prin citirea cu pricepere și cu perfectă corectitate, a piesei pline de învățături „Pădurea miseriei” și „Pe scările tribunalului”. Sedința a fost cercetată de un număr însemnat de membri: măiestri, sodali, doamne și d-soare, cari s'au despărțit deplin mulțumiți de cele auzite. Precum aflui, la sedința proxima membrul Reuniunii dl Ioan Moldovan, sodal lăcătar, aplicat la stabilimentul electric de aici, va vorbi despre cele mai neapărate cunoștințe ce trebuie să le aibă fiecare despre electricitate; sodalul franzelar dl Mihail Simoni va declama, ear' cu citirea de bucăți alese s'a angajat dl Ioan Bologa, sodal păpușar. *Prietenui măiestrilor.*

În amintirea lui Șaguna. Din Cîrșă ni-se scriu următoarele: Precum în toate bisericile gr.-or. așa și la noi în 14 Iunie s'a ținut parastas pentru marele nostru metropolit Andrei Șaguna. O adevărată sărbătoare a fost pentru comuna noastră această zi căci, creștinii îmbrăcați în haine de sărbătoare cu mic cu mare au venit la sf. biserică, arătând prin aceasta cât de iubit și onorat este în fața lor neuitatul Metropolit.

Pentru reușita acestei sărbări toată cinstea este a tinerului și iubitului nostru preot Ioan Grozăvescu, carele la toate sărbătorile prin vocea plăcută ne-a făcut bucurie, astăzi însă ne-au dovedit pe deplin, că de ceea-ce s'a apucă, numai cu inima adevăratului păstor lucrează, căci, știind că este a se sărba ziua Marelui Metropolit încă cu zile înainte s'a apucat de pregătiri. În 14 Iunie după sf. liturgie se încep parastasiul, la care cântările fură cântate de câțiva tineri pregătiți anume prin domnul preot și care cântară cu o precizie de toată lauda. A urmat predica, descriindu-se cu de-amănuntul viața metropolitului Șaguna și arătând meritele lui față cu biserica și națiunea. Această predică atât de bine întocmită a stors lacrimi din ochii tuturor celor de față.

La sfîrșit părintele Grozăvescu împărți numeroase cărți despre biografia lui Șaguna. În aceste cărți am putut vedea portretul neuitatului Metropolit, pe care deși cu lacrimi în ochi pentru-că l-am pierdut, totuși cu multă dragoste l-am privit. *Un creștin.*

Un ostaș de al lui Napoleon. În zilele trecute a murit la Paris un anumit Victor Baillon în etate de 105 ani. El a făcut parte dintre luptătorii lui Napoleon. După lupta dela Waterloo, medicii l-au trimis din oaste pe motivul, că suferă de tuberculoză. Și cu toate acestea a trăit 105 ani, ear' medicii cari l-au declarat de tuberculos, au murit cu mult înaintea lui.

Concertul din Ocna. Dum., în 10 Iulie n. un grup de pedagogi din seminarul „Andreian”, au aranjat în salonul de lectură al băilor din Ocna-Sibiului un concert, care a reușit foarte bine. Mult haz a făcut anecdota „Țiganul și șeaua” de Speranță, care a fost cu pricepere declamată de unul dintre domnii coriști. Public a fost mult și ales, mai cu seamă străini, aflători la băile de acolo. Dintre Ogneri, afară de domnii preoți și câțiva inteligenți, n'au luat parte mai nimeni, pe când n'ar fi stricat dacă ar fi fost îndemnat poporul să iee parte, mai cu seamă că înșiși au un cor de plugari, și dela astfel de producții numai foloase ar fi putut trage. După producțiune a urmat joc și voce bună până dimineața.

Ploi și furtuni în comitatul Făgărașului. În zilele acestea ploi torențiale s'au descărcat asupra mai multor comune din comitatul Făgărașului. În urma acestora, apa O'ului a crescut de a eșit din albie. Pământurile și sîmănăturile de pe țărmuri sînt acoperite cu apă. Pagubele suferite de unii oameni sînt foarte mari. i

Turcii și Ungurii. Foile ungurești cu o nespūsă bucurie înregistrează știrea, că un ziar turcesc „Mechiverat” aduce elegii Ungurilor. Și-a găsit sacul petecul.

Nenorocire grozavă. O grozavă nenorocire s'a întemplat pe Oceanul atlantic. Vaporul *Bourgogne*, proprietatea societății franceze de navigare „Compagnie Générale Transatlantique” se reîntorcea din New-York spre casă. Pe vapor călătoriau 131 de persoane aristocrate, între cari 72 femei, 125 de persoane din clasa mijlocie, 295 de persoane pe bord, și personalul vaporului 295 de bărbați. În noaptea spre 5 l. c. fiind o grozavă întunecime, aproape de Halifax, vaporul s'a ciocnit cu un alt vapor englez „Cromartyshire”. „*Bourgogne*” s'a cufundat imediat. 600 de persoane dimpreună cu căpitanul vaporului au pierit în valuri. Abia au putut fi mântuite 200 de persoane. Vestea grozavei nenorociri a produs pretutindenea regrete adânci. Președintele Faure și-a exprimat telegrafic regretul societății de navigare, care și-a pierdut unul din vapoarele cele mai frumoase. Ancheta în contra vaporului englez, pricinuitoarea catastrofei, s'a început.

Pentru meseriași sau neguțetori. Un cetitor al foii noastre vestește următoarele: Am doi copilași, unul de 11, celalalt de 7 ani, amîndoi sînt instruiți foarte bine în cetit și scris, cel de 11 ani scrie și ceteste și ungurește, amîndoi sînt băieți blânzi, crescuți în curățenie și în frica lui D-zeu, eu ca om sărac, neputînd a-i da la școală, decît numai în comună, aș voi să-i dau la cineva ori la vre-o neguțetorie, ori la vre-o măiestrie, dacă s'ar afla vre-o familie cinstită. Cei-ce ar voi aceasta să se adreseze la redacțiunea *Foii Poporului*, unde îmi pot afla adresa.

„Minerul”.

Potop în Cetatea-de-baltă. Din Cetatea-de-baltă ni-se scrie, că în 7 l. c. o furtună grozavă s'a descărcat asupra comunei Cetatea-de-baltă și a altor comune din jur. La început un vifor cumplit a culcat holdele

la pămînt și a rupt cucuruzul din rădăcină. După aceea o grindină înfricoșată de mărimea nucilor, împreună cu o ploaie torențială a zdrobit totul. A fost o adevărată rupere de nori. Drumurile sînt acoperite de apă, comunicațiunea e întreruptă. Toate sîmănăturile sînt sub apă. Fîmurile apucate în brazde le-a dus apa, ear' la cele adunate în căpițe numai virfurile li-se mai vîd. Miseria bieților oameni după un an rău cum a fost și anul trecut, e de nedescris. Dauna e nespūs de mare și se va pute constata numai după încetarea potopului.

10 oameni trăsniți. Peste hotarul comunei Mătis (Sălagiu) s'a des'ărcat în 25 Iunie a. c. o furtună grozavă. Zece muncitori, toți oameni cu familie, au căutat scut sub un copac mare. Lovind fulgerul în acesta, au fost trăsniți toți zece, rămînînd morți pe loc. Întemplarea e cu atît mai tristă, că în cazul acesta ei și-au căutat singuri moartea, după-ce trebuie să știe fie-cine, că în vreme de furtună avem să ne ferim de a sta în apropiere de obiecte înalte, de vite ori sub strășini.

Prețul bucatelor.

Grăul a fost vîndut în Sibiu și Mediaș cu 9—10 fl. hectolitru, în Arad 10 fl. 50, în Cluj 10—11 fl. maza metrică. Săcarea în Sibiu 5 fl. 50—6 fl., în Mediaș 7—8 fl. de hl., în Arad 5 fl. 50, în Cluj 8 fl.—8 fl. 50 de maza. Cucuruzul în Sibiu 4 fl. 40—4 fl. 80 cr., în Mediaș 4 fl.—4 fl. 50 cr., în Arad 4 fl. 80 cr. de hl., în Cluj 5 fl. 70 de maza. Ovăsul în Sibiu 3 fl. 30—4 fl., în Mediaș 3 fl.—3 fl. 50 cr., în Arad și Cluj 7 fl.—7 fl. 20 cr. de maza.

R Î S.

„Tatăl nostru” țigănesc.

Un Țigan, al cărui tată era din Jina, muma-sa din Căpâlna și care în Șugag și în Cujir, de pe valea riului Sebeș a mîncat bataie, ear' de lucrat lucra în Tîu, silit se zică „tatăl nostru” l-a zis astfel:

Tatăl nostru dela Jina, mama din Căpâlna.

Nu ne duce Doamne în Cujir, că în Șugag am fost.

Fânea noastră cea de toate zilele o căpătăm și la Tîu.

Și ne iartă Domnule forștvart, precum iertăm și noi slînina, brânza, ouele și carnea, cînd nu le avem.

Și nu ne duce Doamne pe noi în Gherla, că în alte temnițe am fost eu.

Mărire tată-meu și frate-meu și la soru-mea Floarea. Jina și Poiana a ta să fie Doamne. Amin.

Împart. de Ioan Lazar și Dan Nalța (Jina).

POSTA REDACȚIEI.

Dsale Petru Lazi, Toracul-mic, Numerii ceruți au trecut toți, așa că nu-i mai putem trimite. Plășul e dator să aducă foaia acasă fără plată. Fă plînsoare la posta, unde sosește „Foaia”.

D. în Brașov. Mulțumite. Le publicăm pe rînd, căci așa mai bine se întipăresc. Vă rugăm a ne mai trimite.

L. și N. în Jina. „Tatăl nostru” se publică la „Ris”. Poezia nu lovește măsura.

Minerul. Cele cerute le publicăm. Resultatul e îndolnic, fiind băiatul prea tîner.

Pentru redacție și editură responsabil: Andrei Baltes. Proprietar: Pentru „Tipografia” societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

Călin­darul săptămănei.

Zilele	Călin­darul vechiu	Călin­d. nou	Soarele	
	Dumineca a 6-a d. Ros., gl. 5, sft. 6.	răs. ap.		
Dum.	5 P. Atan. dela Aton.	17 Alexie	4 17	7 43
Luni	6 Cuv. Sisoe	18 Frideric	4 18	7 42
Mărti	7 Cuv. Toma	19 Aurelia	4 19	7 41
Merc.	8 S. Muc. Procopie	20 Ilie Pror.	4 20	7 40
Joi	9 S. M. Pancratie	21 Pracsedis	4 21	7 39
Vineri	10 SS. 45 Mc. d. Nicop.	22 Mar. Magd.	4 22	7 38
Sămb.	11 Mucenița Eufemia	23 Apolinaris	4 23	7 37

Tirgurile din săptămăna viitoare după căl. vechiu.

Duminecă, 5 Iulie: Gherghio-Ditro.
Luni, 6 Iulie: Măda.
Mărti, 7 și Mercuri, 8 Iulie: Hadad.
Mercuri, 8 Iulie: Vințul-de-jos (ziua premergătoare
tîrg de vite), Zam.
Vineri, 10 Iulie: Covasna.

A apărut la
„Tipografia“, soc. pe acțiuni în Sibiu
Cartea
Stuparilor
săteni
de
Romul Simu, învățător.

Cu mai multe ilustrațiuni în text.
Editura și proprietatea
„Reuniunii rom. de agricultură din comitatul Siblului“.
Prețul 35 cr. plus portul postal.

Reuniunea agricolă prin edarea acestei
cărți folositoare a umplut un gol adânc simțit
în literatura stupăritului. Broșura este scrisă
de un fruntaș învățător, stupar priceput. Ea
trătează pe scurt tot de ce are trebuință un
stupar. Se recomandă cu deosebire ca premii
pentru școalele noastre de tot soiul.
Se vinde la
„Tipografia“,
societate pe acțiuni în Sibiu.

Două cărți folositoare
pentru țeranul român
au apărut tocmai și se află de vânzare în
bibliotheca „Tipografia“, societate pe acțiuni,
Sibiu, strada Poplăcil 15:

INDREPTAR PRACTIC
ÎN
ECONOMIA RURALĂ
compus de
cel 12 preoți întemnițați în Cluj.
Prețul 1 fl. v. a.

COMASĂRILE
de
Elia Dopp.
Prețul 40 cr. v. a.
Pentru porto postal câte 5 cr. mai mult.

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu
se află de vânzare opul premiat și publicat de
„Asociațiunea transilvană pentru literatura ro-
mână și cultura poporului român“

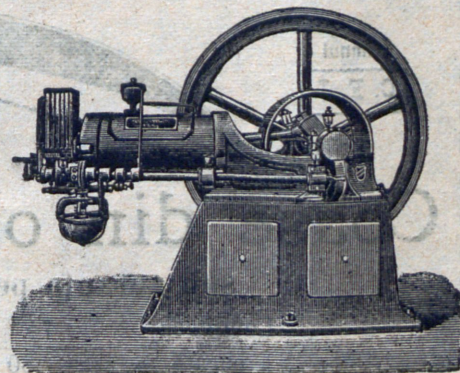
POVEȘTI DIN POPOR
adunate de
Ioan Pop-Retegeanu.
Acest op, care se extinde pe 216 pagine, cu-
prinzând cele mai frumoase povești și la urmă
o însemnare a provincialismelor, costă numai
50 cr. plus 10 cr. porto.

„ARIEȘANA“,
INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII,
înființată de 11 ani
în Turda (Torda), comitatul Turda-Arieș (Aranyostorda).

1. Primește depuneri spre fructificare, atât dela particulari, cât și dela corporațiuni cu 6%, dacă banii depuși nu se scot în timp de un an, sau în timp și mai îndelungat, solvind în cazul acesta institutul și darea erarială după depuneri. Pentru depunerile făcute pe timp mai scurt sau nedeterminat încă se dau 6%, dar darea erarială are să o solvească deponentul.
2. Depuneri până la suma de 100 fl. se pot ridica ori-când. Sume mai mari sînt de a se însinua spre abdicere prealabil și anumit, sume: dela 100 până la 500 fl. cu 15 zile, dela 500 până la 1000 fl. cu 30 zile, și dela 1000 până la 2000 fl. cu 45 zile înainte. Permițînd starea cassei, depunerile se răsplătesc îndată și fără abdicere. Depuneri și ridicări se pot face și prin postă și se resoală cu reîntoarcerea ei.
3. Acoardă credit pe lângă cambii și obligațiuni cu cavenți.
4. Dă împrumuturi pe lângă siguranță hipotecară și pe efecte.
5. Acoardă credite fixe pe lângă intabulare pe realități și case.
6. Și cumpără spre scopul plasării efecte publice, pe cari în cas de lipsă le poate lombarda.

Turda, în 21 Aprilie 1898.
În numele direcțiunei:
Iuliu Bardosy, președinte. Ioan Mesaros, vicepreședinte.

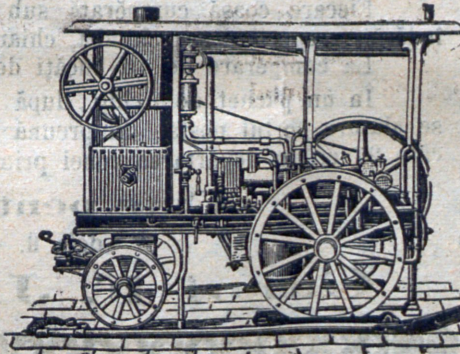
Benzinul este liber de dare în aplicarea industrială și la economia de câmp!

Langen & Wolf,
fabrică de motori cu gaz
Viena, X., Laxenburgerstrasse 53,
recomandă renumitele în toată lumea

motore originale „Otto“

pentru gaz și benzin. Excelent de
potrivite pentru ori-ce industrie.
Cea mai mică consumație de gaz și ma-
terial combustibil față cu alte construcțiuni.

Locomobile cu benzin „Otto“

recunoscută ca cea mai bună și mai
ieftină putere motorică pentru ori-și-
ce economie.

Nici mașinist, nici schintei,
nici pericol de foc, totdeauna
gata de pornit!

Desemnuri, prospecte și proiecte de spese gratis!
Representanți pentru Ardeal: [900] 12—12
Theil & Freyler în Sibiu.

La Bibliotheca „Tipografiei“, soc. pe acțiuni în Sibiu,
se află de vânzare

următoarele publicațiuni
ale Societății

„Inocențiu Mieu Clain“

a teologilor din Blaj

1. „Epistole către un preot tînăr“ de Aloisiu Melcher. Partea I. și II. 2 volume mari cu prețul redus de . . . 1 fl. 50 cr.
2. „Pregătire la moarte“, adică considerațiuni asupra maxi-
melor eterne folositoare tuturor spre meditare și preoților
spre a predica, de Alfons M. Liguori, 1 volum de 440 pag. — fl. 80 cr.
3. „Duh muscălesc“, narațiune de Bolanden (45 pag.) . . — fl. 10 cr.
— Se recomandă mai ales preoților. —

A apărut și se află de vânzare la **Librăria „Tipografiei”,** societate pe acțiuni în Sibiu:

Lupta pentru drept

de **Dr. Rudolf de Jhering**

traducere

de **Teodor V. Păcățian.**

Prețul 1 fl. v. a.

Această carte ar trebui să o citească și studieze

— **fiecare Român,**

— **luptător pentru**

— **dreptul național.**

Doi mari Metropoliți ai Românilor

Andrei bar. de Șaguna

și

Alexandru Sterea Șuluțiu.

— *Portrete frumoase.* —

Lucrate la Viena, în fototipie, fiecare separat, pe hârtie fină de carton; sunt foarte potrivite tablouri în casa fiecărui Român.

Prețul unui exemplar 25 cr.

Librăria „Tipografiei”,
soc. pe acțiuni, Sibiu.

La librăria „Tipografiei”, soc. pe acțiuni în Sibiu se vând:

Operele preotului Kneipp:

Sfaturi

asupra

sănătății copiilor sau îngrijirile

ce trebuiesc date copiilor bolnavi și sănătoși.

— **Prețul 1 fl. v. a.** —

Precum și

CURA DE APĂ.

Cum trebuie să trăiți.

Testamentul meu și Conferințe publice.

— **Prețul 1 fl. 50 cr.** —

Fabrică de săpunuri fine în Orlat.

Nu e încă destul de cunoscut, că în țeara noastră este o fabrică, fabrica chimică a domnului

[624] 17—42

Dr. H. Schielbach în Orlat,

care se ocupă cu fabricarea săpunului de toaletă și de parfumerii și produce numai marfă curată, care se poate compara cu ori-ce altă concurență. De aceea

— **e de mare preț** —

dacă p. t. publicul face o încercare și se convinge de bunătatea acestor fabricate. Săpunurile de toaletă sunt, în urma compoziției lor, foarte fine și binefăcătoare pentru piele. Se pot cumpăra din cele mai multe localuri de boltă ale Sibiului.

Pentru cei-ce se interesează e de însemnat, că la librăria „Tribunei” este expusă pentru comercianții din afară o colecțiune de mustre de săpunuri dela Orlat.

Semnul

C. F. J.

Semnul

C. F. J.

Coase din oțel vërsat Tiegel

sub garanța pentru calitate excelentă.

Lungimea	75	80	85	90 cm.
1 bucată	— .80	— .80	1.—	1.—

Fiecare coasă cumpărată sub garanță dela mine, care nu corespunde, se ia îndărăt, respective se schimbă, chiar și dacă a fost folosită.

La cumpărare de 10 bucăți de coase deodată, una se dă gratis.

În un pachet de 5 chlg., după lungimea coaselor, intră 6—8 bucăți, la care se alătură portul postal dimpreună cu timbrul de fracht și proviziunea de rambursă câte 27 cr. în depărtarea zonei prime și 42 cr. în toate celelalte zone. [1225] 7—

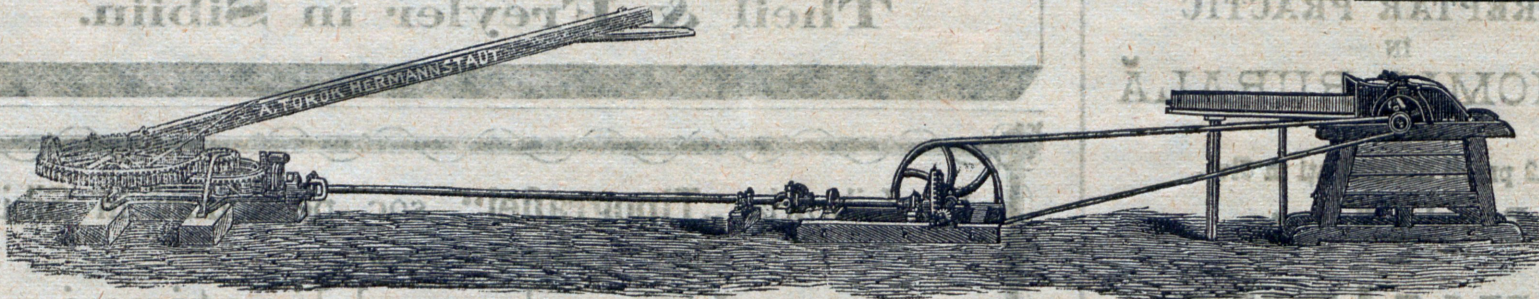
Cute pentru ascuțit coasa

dela fl. —.06 până fl. —.35.

Carol F. Jickeli în Sibiu.

Întemeiat la 1857.

Întemeiat la 1857.

Andrei Török,

fabrică de mașini agricole în Sibiu, Jungenwaldstrasse nr. 1,
(Poarta Cisnădiei),

recomandă p. t. publicului marele seu magazin de tot felul de mașini agricole, anume:

Mașini de trierat purtate cu mâna și de cai, cel mai nou sistem, mașini de trierat și curățit (ales) purtate de cai, vaporii sau motori, mașini de ales grâul în 4 mărimi deosebite, triere, în 10 mărimi și calități, teascuri pentru oleiu și mașini pentru tescuit sēmēnta de oleiu, stropitori contra peronosporiei sistem Vermorel, ieftine și de un fabricat excelent, diferite feluri de pluguri, mașini de sēmēnat, de sfărmit cucuruzul etc.

Representanța renumitelor fabrici de motori cu benzin și petroleu, precum coase „garanție”.

Noutate: Mori patent „Simplex” și „Original”, purtate de cai ori motori. Aceste mori macină sau răjnesc (urliuesc) grâu, orz și cucuruz în diferite finete, după plac. Cea mai bună și mai ieftină moară a timpului.

Să se ceară liste de prețuri, cari se trimit gratis și franco.

Prețuri ieftine, culante condițiuni de plătire.

[707] 10—22

Reparaturi de mașini se primesc și se execută prompt și ieftin sub garanție.